

VILÁG OSSÁG

Mit kell tudni a népszámlálásról

KOLOZSVÁR,
 1948 január 5, hétfő

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

V. ÉVFOLYAM
 4. szám

Döntő időkben, döntő győzelem

Irtó; CSÖGÖR LAJOS, a Bolyai Tudományegyetem rektora

A felszabadult és boldog jövőt váró ember érzésével és mosolygó magabiztosságával ünnepelte Románia minden öntudatos munkása, földművese és értelmiségi dolgozója az 1947. év utolsó napját. Ez a Szilveszter nem a múltba-tekintés és emlékezés, hanem új tervek és új feladatok felvetésének ünnepe estje volt.

Kormányunk bölcs és nagyvonalú munkájának gyümölcsésként a legszebb újévi ajándékot kapjuk: a Népköztársaságot. Beteljesülése ez annak a céltudatos, forradalmi lendületű, előrelátó és mindig éber magatartásnak és politikai vezetésnek, amely demokratikus kormányunk és elsősorban a Kommunista Párt munkáját jellemzi. Jól végződött az 1947. év és nagy eredmények esztendőjének ígérkezik az 1948! Vajjon jogosak-e reményeink, jogos-e büszkeségünk és miért érezzük olyan nagy jelentőségűnek a Román Népköztársaság első évét.

Ha visszatekintünk arra az utra, amelyet Románia dolgozói három év alatt megtettek, a legszigorúbb tárgyilagossággal is csak azt állapíthatjuk meg, hogy helyes uton jártunk és komoly eredményeket értünk el. Gazdasági téren a földbirtokreform jogos örökségükbe ültette a föld megművelőit, a földnélküli tömegeket és ezzel megszüntette a feudális szellemű földbirtokos-réteg politikai befolyását. A Nemzeti Bank államosítása, a nagybankok ellenőrzése, egész gazdasági életünk, de főként a nagyüzemek beállítása, a tervszerű termelő munka, a külföldi nagytőke itteni kizsákmányolásának megszüntetése, a közellátás megszervezése, mind-mind a dolgozó rétegek érdekében történt. Politikai téren pedig a kormány teljes megtisztítása a reakciós elemektől, a magunk közébe adta sorsunk irányítását.

Nemzetiségi vonalon a Román Kommunista Párt következetes nemzetiségi politikája, mely az ittélő népek teljes jogegyenlőségét nemcsak hirdeti, hanem azt a mindennapok gyakorlatába ültette át, már meghozta a maga eredményét. Ennek a politikának a gyümölcsét és eredményét érezték mindazok, akik együtt voltak a román és magyar egyetemi hallgatók közös Szilveszteri találkozásán. Szimbólum volt ez a találkozó az európai szabadságharcok és forradalmak 100 éves évfordulóján. Azok a román és magyar diákok, akik ott voltak ezen az estén, azok rendezték ezt a találkozást, akiknek annyi pénzük sem volt, hogy karácsonyi vakációra hazautazhassanak. Karácsony estéjére a román diákok hívták meg magyar barátait az Avram Iancu Diákotthonba, viszonzásul Szilveszter estére a magyar diákok hívták meg román társaikat a Bolyai Egyetemre. Az egyszerű szilveszteri mulatságnak induló találkozó a bekövetkezett történelmi jelentőségű politikai változás tüzeiben túlnőtt ezen a koron. Hitvallássá vált, a legjobb román és magyar diákság forradalmi hitvallásává! A Román Kommunista Párt nemzetiségi politikájának nagyvonalú igazolása volt ez az est Erdély fővárosában, a két egyetem közös színhelyén. Mivel is közönszökhöz volna szabad a Román Népköztársaság kikiáltását, mint ezzel a találkozó-

val, ahol román és magyar beszédek méltatták a történelmi esemény jelentőségét, s ahol szünni nem akaró lelkesedéssel tüntetett az ifjuság legnagyobb politikai vívmányunk, a Népköztársaság mellett!

Nem sorolható fel és nem is e cikk feladata felsorolni három év munkájának minden eredményét, de már a most elmondottak alapján is úgy érzem, hogy jogos a mi büszkeségünk és jogos a reményességünk az új évben és a jövőben is, mert sikerült félreállítani a reakciós erők utolsó bástyáját is: a monarchiát.

A Népköztársaság új lehetőségeket jelent az ország dolgozó számára. Jelenti az eddig elért eredmények végleges megerősödését és biztosítását. Jelenti, hogy a különböző szervezetekben megújult reakció új csatát veszített, hogy a még eddig ingadozó tömegek is mellénk fognak állni és velünk együtt dolgoznak majd az ország felépítésén. A Népköztársaság új lendületet jelent a dol-

gozók részére, mert ez az az államforma, amely az ország dolgozó tömegeinek és azok érdekeinek leginkább megfelel. A Népköztársaság jelenti a béke megőrzésének biztosítását, jelenti még szorosabb együttműködésünket a Szovjetunió népeivel és jelentősi népi demokráciánk békés fejlődésének biztosítását.

Mind ezt a munkát és mindezt az eredményeket a romániai magyarság demokratikus tömegei alatt vívták a romániai demokráta tömegekkel, harci szövetségben a Román Kommunista Párttal. A királyság intézménye egyformán jelentett elnyomást a román és magyar dolgozók számára. Most, ennek megszüntetése után a Népköztársaság egyformán fog és jelent védelmet az ország minden dolgozója részére. Utunk tehát a jövőben is csak közös ut lehet a román dolgozó tömegekével. A Magyar Népi Szövetség minden őszintén demokrata tagja ilyen szellemtől áthatva üd-

vözli a Román Népköztársaságot.

Meg kell azonban őszintén mondanunk, hogy a romániai magyarság egy része, különösen az értelmiségiek köréből, még ma sem kapcsolódott be az ország építő munkájába. Múltbeli kiváltságok élvezéséből fakadó sérelmeiket — nemzeti sérelemmé alakítják át s így próbálnak jogalapot teremteni annak az eléggé el nem ítéhető passzív rezisztenciának, mely értelmiségünk egy részének magatartását jellemzi. Értelmiségünk egy része csak mint kívülálló nézi, vagy rosszindulatúan lekicsinyli a napjainkban folyó gyökeres átalakulást, ami pedig az ő érdekében is történik. Pedig be kellene látni, hogy ez az átalakulás az ő hozzájárulásuk nélkül is végbemegy. A Román Népköztársaság megszületésekor jogos aggodalommal gondolunk arra, hogy vajjon értelmiségi rétegeink mind megértik-e végre az idő szavát, s be tudnak-e kapcsolódni valamennyien az országunkban folyó

nagy történelmi átalakulásba? Az ujjáépülő ország minden területén szükség van szakértelemre s a magunk érdekében is az együttműködésre román testvéreinkkel.

Löntő időkben élünk, amikor tetteinkkel mondunk ítéletet magunk felett. Ma rajtunk áll, hogyan alakítjuk életünket és jövőnket. Olyan lesz itt a jövő, amilyen az együttműködésünk építjük és olyan hamar lesz jobb az életünk minden vonatkozásban, amilyen ütemben azt mi magunk szervezzük meg. Olyan értelmiségre van tehát szükségünk, amely teljes testvéri szolidaritást vállal a munkássággal és a dolgozó földművességgel, velük egy sorban, a vezetés igénye nélkül.

Románia dolgozó tömegei tudatosan és visszavonhatatlanul váltak a gazdasági, politikai és kulturális felszabadulásért folyó harcot és ezt a harcot már meg is nyerték. A királyság megszüntetével eltűnt a külföldi imperialisták és belföldi csatlósáik utolsó reménye is. Közösen meretelünk Kelet-Európa dolgozóinak millióival azon az uton, melyet a Szovjetunió népeinek felszabadulása és győzelmei mutatnak mindnyájunknak és amelyen az egész világ béke- és szabadságszerető népei együttthaladnak velünk.

Kolozsvár és Kolozs megye magyarsága ma, vasárnap ünnepli a Román Népköztársaságot

KOLOZSVÁR. — Városzerte hatalmas lelkesedéssel készül Kolozsvár demokratikus magyarsága a MNSz mai, vasárnapi népgyűlésére. A nagygyűlésen — mint már megírtuk — a Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezetének szónokai a Román Népköztársaság kikiáltásának történelmi jelentőségét méltatják. Az ünnepi szónokok: Bányai László, a Magyar Népi Szövetség országos alelnöke és Kós Károly országgyűlési képviselő szólnak Kolozs megye és Kolozsvár demokratikus magyarságához az őszintén legfontosabb helypolitikai eseményéről: a Román Népköztársaság kikiáltásának jelentős évéről.

A MNSz megyei és helyi szervezete lendületesen készíteték elő a vasárnapi nagygyűlést. A szervezetek mindenhol tömeges gyűléseken beszéltek meg a vasárnapi nagygyűlést, annak a romániai magyarságnak életére messze kiható jelentőségét. A kerületi székházakat a Román Népköztársaságot elterítő jelszavakkal díszítették ki. Az egybegyűltek minhenhol lelkesedéssel üntettek a Román Népköztársaság mellett és egyöntetűen határozták el, hogy a vasárnap délelőtti nagygyűlés a Román Népköztársaság mellett folytatást kell, hogy jelentse.

Új rendszer a közzükségleti cikkekre

BUKAREST. — Az ipar- és kereskedelmi társaságok és szövetségeik hozhatnák forgalomba. Az Állami Elosztó Társaság felülvizsgálja a kereskedelmi minisztérium által már korábban engedélyt nyert vállalatok helyzetét és visszavonja azoknak megbízását, akik nem rendelkeznek a törvényesen bejegyzett céggel, b) megfelelő üzlethelyiséggel és személyzetlétszámmal, c) megfelelő forgótőkével, d) kihatásért büntetve nem voltak, e) nem nyertek kedvező véleményezést a megyei gazdasági hivatal részéről és f) nem vették magukat alá az Állami Elosztó Társaság rendelkezéseinek.

Hároméves gazdasági tervet dolgozott ki az Angol Kommunista Párt

Az Angol Kommunista Párt nyilvánosságra hozta hároméves gazdasági tervére vonatkozó javaslatát. Ennek legfontosabb része az angol ipar fejlesztésére vonatkozó javaslat. A Kommunista Párt javaslata felveti a lakásépítési ter-

Hétfőn költségvetési értekezletet tartanak Kolozsvárt a magyar intézmények és egyházak

BUKAREST. — (Tudósítónk telefonjelentése.) A Magyar Népi Szövetség közművelődési ügyosztálya ezúton hívja fel a romániai magyar intézmények és egyházak képviselőit, hogy hétfőn, január 5-én délelőtti 10 órakor jelenjenek meg Kolozsváron a Magyar Népi Szövetség Mária királyné-utca 16 szám alatti székházában, ahol Solyósi Iván dr. pénzügyi főtanácsos értekezletet tart az 1948—49. évi költségvetési terv közművelődési szempontból való előkészítésére. Az értekezleten a magyar főiskolák, tudományos intézetek, az írók és művészek, színházak, a művészeti vezérfelügyelőség, az ékolónkivüli népoktatás költségvetési tétellei kerülnek megvitatásra.

Ma délelőtti 11 órakor az Állami Magyar Színházban a Magyar Népi Szövetség nagygyűlése

A magyar szabadságharc orosz vonatkozásainak ismeretlen adatai

Az ezerkilencszáznegyvennyolcas évvel megkezdődött a magyar szabadságharc százéves évfordulójának ünnepi esztendője. A magyar demokrácia ezt a szabadság-esztendőt — anyagi erejéhez mérten — fényes ünnepségek keretében ünnepli meg, hogy az 1948. évi márciusi ifjainak, politikusainak és a magyar népek, a szabadságért életüket áldozóknak a nemzet ezzel is örök emléket állítson.

A romániai magyarság is büszkeséggel tekint erre a „szabadság-esztendőre”, amely ma újra feleleveníti a világ szabadságszerető népei előtt, hogy a magyar nép igaz fiai már száz évvel ezelőtt is akarták kiváltani a szabadságot és ezért hősi áldozatokat is tudtak hozni.

A százéves magyar szabadságharc ünnepségeinek igen jelentős eseményei azok az előadások, kiállítások, melyek fényt derítenek arra, hogy a szabadságharcot eltipró cári Oroszországon kívül hogyan vélekedtek a magyar nép hősiei küzdelméről az orosz nép akkori haladó szellemű fiai.

Ismertetésre kerül többek között Alexej Guszev orosz tüzérkapitány és társainak nagyszabású bűnügye. Az erre vonatkozó iratokat a minszki katonai irattárban Janka Kupala, a híres bjelorusz költő fedezte fel.

GUSZEV CARI TÜZERKAPITÁNY MÁRTIRHALÁLA

A Guszev-féle bűnügy iratainak tanúsága szerint Alexej Guszev tüzérkapitányt és tizenöt tisztjét 1849 májusában állították a minszki katonai törvényszék elé. A cári önkényuralom azért tartóztatta le őket, mert a magyar szabadságharc ellen küzdött cári erőknek propagandát fejtettek ki a magyar szabadságmozgalom mellett a beavatkozás ellen.

— Az orosz népek semmi okán nincsen barátsággal gondolni a Habsburgokra — mondja Guszev kapitány egyik röpirata, amit az orosz katonák között terjesztettek — és minden oka megvan ezzel szemben, hogy ellenségeink tekintse a kis szláv népeket elnyomó zsarnoki uralmat. Ezért harcoljunk mi oroszok a magyarok ellen, mert ők ellenségei a Habsburgok trónjának, a zsarnokságnak?

A vádlottak közül hetet körüláltali halálra, kilencet lefokozásra és szibériai száműzetésre ítélte a cári önkényuralom. Az ítéletet 1849 augusztus 16-án hajtották végre a minszki Preobrazszenszkij-laktanya udvarán.

Érdekes történelmi anyagot hoz nyilvánosságra Perényi József műve is, amely bemutatja azokat az okokat, melyek rábírták a cárt arra, hogy fegyveresen beavatkozzon a szabadságharcba. A titkos bécsi diplomácia mesterkedésibe enged a történelmi mű bepillantást.

A mű közli Cserbatov orosz szerzőnek a „Narodnoje Noviny” című szlovák lapban 1899-ben közölt cikkét, melyben Miklós cár bizalmasának levelei alapján mutatja be azokat a titkos tárgyalásokat, melyek elindították a cári hadakat a kis magyar erő ellen. A cikk kifejti, hogy az orosz közvélemény haladó szellemei több tiltakozást nyújtottak be a beavatkozás ellen.

AZ OROSZ NÉP NAI A MAGYAROK MELLETT

Külföldön könyvvalakban jelenik meg A. Fufjev, orosz katonai emlékirata, melyben a szerző, az egyszerű orosz nép fia számol be az 1849-es magyarországi harcokban szerzett tapasztalatairól.

— Nem értem, hogy miért kell háborút viselnünk a bátor, bánszke magyar honvédek ellen, akik csak saját szabadságukat vélemezik? A magyar emberek, de a magyar tájak is az orosz földje, az orosz vidékhez hasonlítanak — írja A. Fufjev. — Sokáig rokonok vagyunk. Sokkal több közöség érzet érzek a magyar „ellensé-

geink”-kel, mint a hideg gyilkosoknak ható császári hadakkal szemben. Nemcsak én, de a legtöbben az ezredben nem tudjuk, hogy miért kellett nekünk idejőzni Magyarországra, hogy egy rokonszenves nép szabadságharcát eltiporjuk?”

Hatalmas erőfeszítéseket tesz most a magyar kormány, hogy újból feltalálja azokat a magyar szabadságharcos erekléket, zászlókat, melyeket a Szovjetunió kormánya 1941-ben visszaadott Magyarországnak. A kutatások eredménytelenek, pedig nagy jelentősége lenne annak, ha ezek a zászlók újra visszakerülhetnének Magyarországra, melyeknek 1941.

beni visszajuttatása is meggyőző erővel jellemezte az orosz nép hagyományos baráti érzését a magyarokkal szemben.

Vannak azonban az ünnepi év műsorának olyan részletei is, amelyeket az előkészítő bizottság bizonyos mértékben elhanyagolt. Így feltétlenül teret kellene szentelni a XIX. század nagy orosz gondolkodóinak, a haladás kimagasló harcossáinak, s a demokratikus forradalmi mozgalmak vezéreinek — így Herzennek és Csernisevszkijnek levelezéseire, kitérve ismerteti azt, hogy ezek a haladó orosz szellemek, milyen rokonszenvvel kísérték a magyar szabadságharcot.

Ki az igazi ellenség?

Herzen leveleiben leleplezi a bécsi kamarilla hazug intrikáit és mesterkedéseit, melyekkel a magyarok és szlávok között gyűlöletet akarnak szítani és így biztosítani Haynauék és Windischgratzekek győzelmét. Érdekesek Herzen és Kossuth Lajos közti levelek is, melyek bizalmas kapcsolatra mutatnak.

Csernisevszkij pedig cikkében határozottan leszzegezi, hogy az igazság a magyarok oldalán van. — Ne higgyetek a bécsi kormánynak — írja cikkében Csernisevszkij — nem igaz, hogy Ausztria a szláv népek barátja. A magyarokkal való ellenséges viszony nem érdeke a szlávoknak.

Máshelyütt Csernisevszkij félti a magyar szabadságmozgalmat,

mert annak vezetését nem a nép, a parasztság és munkásság vette a kezébe, hanem a mágánások. Nem hisz abban, hogy a magyar mágánások és a magyar nép között valódi egység jöhesse létre.

A magyarságnak meg kell ismernie ezeket az adatokat, melyek a meggyőző bizonyítékok erejével mutatják meg, hogy hol kell keresni a magyar szabadság ellenségeit. Ezeknek az adatoknak megismerése hozzájárul az orosz és magyar nép kiemelkedő szellemének régi óhajja megvalósulásához: a magyar és az orosz — a magyar és a szovjet — népek igazi barátságának elmélyítéséhez, mely a békét és a szabadság zálogát jelenti a Dunavölgye kis nemzetek számára.

„Valahol Európában”

Budapesti lapok rokonszenvvel, de ugyanakkor hibáira is rámutatva irnak minap volt bemutatja alkalmából az első új magyar filmet, amelynek a címe: „Valahol Európában”. A film főszereplői — mint Molnár Miklós a „Szabad Nép”-ben megjelent, érdeklődést ébresztő beszámolójában elbeszéli: — otthonlan, országutakat kiert, rongyos gyermekek.

„A bombatépte országutakon, füstölő romok között bandukoló éhes, elvadult kis gyermekek szelvényében a háborús Magyarország életeknek egyik szörnyű és igaz részlete bontakozik ki — írja Molnár Miklós. — Szörnyű kép ez! Gyerekek ezrei éltek akkor így Magyarországon és Európában másutt is. Gyerekek, akik lopni, rabolni, sőt gyilkolni is

kényszerültek egy-egy darab kenyérért, egy-egy szem krumplióért. . . Haragva, dühve, fosztogatva vonul az országúton a 25 tagú banda s közben — egymást is marja, egymás szájából is kitépi a falatot. De lassan különböző változás történik. A gyermekek lassan egymás felé fordulnak. Egy primitív „társadalom” erkölcsi kezdenek kibontakozni, az emberi szolidaritás üszítőns kialakulásának szemtanúi vagyunk.”

A film forgatókönyvét Balázs Béla írta. Rendezője Radványi Géza. Főszereplői: Somlyay Arthur, Bánky Zsuzsa, Gábor Miklós és Bárdy György.

A bemutató utáni bírálatok megállapítják, hogy a film társadalomrajza mentes ugyan az álro-

A névtelenség dicséretére

Ne bánd, ha nem tudják neved, kékben a jövő felnevet az anyakönyvek lapja rád hordja új nevek nagy sorát.

Mi hűt a név? Fonák adst: kicsi időre kirakat, mely addig érdekes, amíg széthordják ajándékait.

Látod: a tisztelt mumja rég csak muzeumi furcsa ék, de piramisán végtelen é a köhördő névtelen.

HOBAN JENŐ

Szilveszterest a kolozsvári színházban

Grečinár Aurél egyfelvonásos darabjával a színház szilveszteri műsorában irodalmi igényű és tartalmasan a ma sorskérdéseire is közelálló mű került a közönség elé. A negyvenéves forradalmat előkészítő idők hangulata és ezt munkáló egykori vezéraljakok étellel telítve jelentel meg a darabban — sajnos, a szereplők sok helyen nem tudták a szöveget.

A második részben szereplő tarka műsor számai ötletesen voltak összeállítva.

A kabarész kiemelkedő alakítása Sebesi Péter kiváló karrikerrel a tehetséggel megjárt színpadon volt. Ezt a számot a közönség kivétel nélkül — még az igényesebb részt is beleértve — élvezte.

Pap Nusi és Sugár Jenő a jóízű határon messzemenően elutazták Othello-paródiájukat. Efficéle nem való a kolozsvári Állami Magyar Színház színpadára.

Kiemelkedő szám volt Dorlász Lona és Sebesi Péter áncparódiája. Topán Lulu és Szabóray Zoltán sokszor megcsodált művész tudásuknak ezúttal is a legjavát nyújtották.

A színház szilveszteri műsora zsufolt házakat vonzott és ha nem is nyújtott a közönség számára művészi élményt, de az átlagos szilveszteri kabarék színvonalán elszórakoztatott.

(T. K.)

Kulturhírek

A „Contemporanul” újévi számában Jeleleanu Eugen gondolatmunkájában vázolja Ady Endre életét és korát. „A költő és a látó, akinek az volt a kívánsága, hogy legyen valakié” („Szerelem, hogyha szeretnéd”, ma — 28 évvel halála és 70 évvel születése után — valamennyi szabaddé népe” — írja befejezésül Jeleleanu. A kiváló anyagismeretéről tanuskodó tanulmányt Cordescu Florica Ady-raja ékesíti.

A budapesti „Athenaeum” magyar társadalmi regényre írt pályázatot. A három pályadíj 25.000, 15.000 és 10.000 forint. A regény terjedelme 20 nyomtatott ív lehet. A jelítség levéllel ellátott pályaműveket 1948 december 31-ig kell benyújtani. A döntő bizottság tagjai: Böka László, Kállay Miklós, Kárpáti Aurél, Kolozsvári Granpierre Emil, Lukács György, Németh Andor és Tolnai Gábor.

Hir szerint J. B. Priestley, a romániai magyar színpadokon is s kettel bemutatott „Veszélyes kényar” és „Váratlan vendég” című szerzője nemrég eljuttatta a romániai képviselőjéhez legújabb színdarabját. A bizonyára nagy szívesüggel is színe kerülő új Priestley-darab érdeke összehasonlított kinal a szerzőnek az első világháború után játszó mártírt mert két darabjával.

Miután a csehszlovák—amerikai filmbehozatali szerződés meghosszabbítására vonatkozó tárgyalások nem jártak eredményre Csehszlovákia nem vásárol több amerikai filmet és a jövőben csak azokat mutatja be, amelyeket még a régi szerződés alapján vízszel be az országba.

Moszkva egyik színházában közelmúltban mutatták be a Tsvifverek és Sejmin „A tartomány kormányzója” című színművét, amely — Szimonov „Az orosz kédés” című darabjához hasonló — párhuzamot von a demokráciáról valott szovjet és amerikai fogás között. A darab színhelyi háború utáni Németország, a Kuzmin szovjet és Hill amerikai ezredes egy-egy Elba menti társaság kormányzója. A család kerete egy német család, mely képviselőt talál a mai Németország minden embere, a meggyőző és a fiatal diák. Rendkívül érdekes alak a tudós Dietrich Oski kezdett „semlegesség” után kommunizmus meggyőződésű ve leoz.

A „Pravda” legfrissebb száma írja:

A „Pravda” tegnapi számában ismerteti a szverdlóvszki terület dolgozóinak Sztalin miniszterelnökhöz intézett levelét, melyben beszámolnak a múlt évben végzett munkájukról. Emlékeztet, hogy a fasiszta Németország elleni háború idején az iparosított Ural a szovjet hadsereg fő fegyverévé vált. Azóta hagyományos szokás, hogy az Ural dolgozói új év nap-

ján beszámolnak munkájukról a szovjet nép vezetőjének. Mostani levelük az uralki 1947-ben végzett békés munkájának szép sikereiről tanuskodik. A szverdlóvszki kerület dolgozói 15 nappal a kitűzött idő előtt hajtották végre az évi termelési tervet. Levelükben kötelezettséget vállaltak arra, hogy az ötéves tervet négy év alatt végrehajtsák.

Miért győzte le a szovjet szénipar az angolokat?

A „Pravda” másik cikke párhuzamot von a Szovjetunió és Anglia széniparának a fejlődése között és rámutat, hogy az angol burzsoázia nem volt képes a szénipart a magántulajdon alapján újjáépíteni, mert ez a kapitalistákat nem kecségtette elég nyereséggel.

A lap megjegyzi, hogy Anglia egész gazdasági szervezete súlyos gondokkal küzd. Ezzel szemben a Szovjetunió gazdasági rendszere nem ismeri a kapitalizmus nehézségeit.

Zavlavszki, a cikk írója, rámutat, hogy 1947. év végén kivétel

nélkül minden kapitalista országban fejvesztettség és káosz van, az uralkodó körökben pánik, a nép körében pedig nagy nyugtalanság észlelhető. A szovjet emberek számára azonban az 1948-as év nem rejtget semmi váratlant vagy talányt.

KITÜNTETIEK A DONYEC HŐSEIT

Ugyancsak a „Prada” beszámol arról, hogy a Szovjetunió Legfelső Tanácsának elnöksége január 1-én rendeletet adott ki, amelynek értelmében a Donyec-medence helyreállítása munkájának hőseit rendjelekkel tüntetik ki.

MIT LÁTOTT ISZÁKOV AMERIKÁBAN?

Boris Iszákov, a „Pravda”-nak az ENSZ közgyűlése idején volt newyorki tudósítója helyzetképet ad az Egyesült Államokban tapasztalt légkörről. Rámutat, hogy azok, akik jelenleg kormányoznak az Egyesült Államokban, szeretnék les-oktatni az egyszerű embereket a gondolkozásról. A népet a Szovjetunióval ijesztgetik.

A mai amerikai élet jellemző vonása, hogy két egymással szoros kapcsolatban álló csoport — a Wall Street urai és katonai körökben levő ügynökeik — erőszak, politikát folytat. Az amerikai egyszerű emberek és értelmiségiek között vannak azonban sokan, akik híven őrzik Lincoln és Roosevelt hagyományait.

A Kolozsvári Dolgozók Állami Színháza

január 5-én este fél 8 órakor

ingyenes

diszeloadást rendez

az Állami Magyar Színház- és Operában. Színre kerül Molière: „A fősvény” című 5 felvonásos vígjátéka, amelynek ez lesz az 50. jubileumi előadása.

Megalakultak a népszámlálási és mezőgazdasági összeíró bizottságok

Mit kell tudni a népszámlálásról?

KOLOZSVAR. — A miniszterközi bizottság 127—1947. számú határozata értelmében az ország gazdasági helyreállítására érdekében — mint azt már megírjuk — 1948 január 25-től kezdődően február 5-ig bejáróját mezőgazdasági összeírást és népszámlálást tartanak az ország egész területén, ugyanakkor nyilvántartást készítenek az összes épületekről és lakásokról is.

A mezőgazdasági összeírás és népszámlálás elvégzésére ország-szerte megvénként összeíró központokat létesítenek. Kolozs megye főnöke, Bianu Petre dr. közgazdász felügyelő vezetésével a napokban megalakult a megyei összeíró bizottság is. Tagjai: Bianu Petre dr. elnökletével Sever Munteanu megyefőnökhelyettes, Anghel Nicolae, a Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Balutiu Justin megyei főállatorvos, Popescu Constantin tanfelügyelő, Cirionca Alexandru erdőfelügyelő, Vidican Alexandru, a megyei statisztikai hivatal főnöke, Parkas Imre, a GESZ vezérfelügyelője, Campeanu Traian, a Szaktanács kiküldöttje és Gherman Emil dr. megyei közigazgatási titkár.

A bizottság utasította Bianu Petre dr. megyefőnököt, hogy sürgősen szerveztesse meg a megyében mind a járási, mind a községi központi összeíró bizottságokat. Ezeknek a bizottságoknak feladata előkészíteni az összeírást, de a városok utcaneveinek felülvizsgálását és a házással való elhatárolását is január 15-ig. A járási bizottságok, valamint a községi központi bizottságok január 10-ig kötelesek megszervezni a város, illetve a község területén az összeírási kerületeket. Egy-egy kerület 100 házat foglal magában.

Az összeírás ellenőrzését a járási központi bizottság tagjai végzik. Minden egyes járási központi bizottsági tag 10 összeírási kerület ellenőrzését végzi el.

A megye területén a statisztikai hivatal közlése szerint 61.100 gazdaság van. Ennek összeírási munkálatainak elvégzésére 611 összeíró kerület létesül, amelyeket 62 ellenőrző iroda irányít.

Az összeírás mind a megye, mind a város területén az összes állami tisztviselők igénybevételével történik. Különösen nagy szerep vár az állami iskolák tanáira és tanítóira, valamint a községi jegyzőkre és községi alkalmazottakra.

MI A CÉLJA AZ ÖSSZEÍRÁSNAK?

Az összeírásokra vonatkozólag nagyon sok áhír és rémhír terjedt el. Ezek megcáfolására Bianu Petre dr. megyefőnök kijelentette, hogy az összeírás, illetve népszámlálás célja nem más, mint hogy az államevezetés pontos nyilvántartást készítsen a mezőgazdaságról, mint az ország lakosságáról, a város és falvak népességéről, valamint a háborúban elpusztult épületekről és lakásokról.

Az összeírás nem vonatkozik sem a személyi tárgyakra, sem a konyhafelszerelésre, ruházatra, szőnyegekre — jelentette ki a megyefőnök. — Arra kérek minden demokratikus gondolkodású munkást, földművest és értelmiségit, hogy az összeírással kapcsolatban valóban hírek terjesztését adja a bátóság kezére, akiket majd a miniszterközi rendelet értelmében szabotázsbírósság elé állítanak.

Az összeírás munkálatainak a Központi Statisztikai Intézet végzi. Városokban az összeírást hivatalos — erre a célra összpontosított — községek végzik, akik házi feladatok elvégzésére járva készülnek, kiközösítik a népszámlálási íveket. A falvakban a népszámlálást a községben végzik meg.

Az összeírás munkálatainak elvégzésére, mint már megírjuk, járási központi és községi összeíró bizottságok alakulnak. A já-

rásai népszámlálási bizottságnak elnöke egy járásbíró, a Központi Statisztikai Intézet képviselője, a mezőgazdasági felügyelő, a körzeti állatorvos, járási tanfelügyelő és a szakszervezet megbízottja lesz.

A községi összeíró bizottság élén a községi bírák és az elemi iskolák egyikének igazgatója, mezőgazdasági ügyvivő lesznek a tagjai. Az összeírás 1948 január

24—25-re virradó 0 órakor megkezdődik a városi lakosságé, amelynek élén a város polgármestere áll. A bizottság megkezdte munkáját. A napokban az összes házással kapcsolatos el nem látott házakat lezárazozzák, pótolják az utcajelző táblákat is. A város vezetősége felhívja a lakosságot, hogy az új festett házással kapcsolatos nehézségeket, mert ezzel az összeírás munkálatait késleltetik.

A városi összeíró bizottság, amelynek élén a város polgármestere áll. A bizottság megkezdte munkáját. A napokban az összes házással kapcsolatos el nem látott házakat lezárazozzák, pótolják az utcajelző táblákat is. A város vezetősége felhívja a lakosságot, hogy az új festett házással kapcsolatos nehézségeket, mert ezzel az összeírás munkálatait késleltetik.

Itt írjuk meg, hogy Kolozsvár város vezetősége is megalakította

A városi mérnöki hivatal felhívása Kolozsvár lakosságához

Kolozsvár polgármesteri hivatalának műszaki osztálya, a városi mérnöki hivatal 31.891—1947 szám alatt kiadott hirdetésével tekintettel a folyó évi január 25-én megkezdődő mezőgazdasági összeírásra és népszámlálásra, elrendeli az összes háztulajdonosoknak, ingatlanok gondnokainak (beépítetlen telkek és telepekre kötelező módon is), hogy a hirdetésben megjelenségtől számított 48 órán belül az ingatlanokra (házakra) látható módon szereljenek fel 15x15 centiméter nagyságú ház-

számtáblát, amely készíthető vaslemezről, vagy deszkalapból, vagy pedig közvetlenül a ház oldalára, kapujára vagy kerítésére lemoshatatlan festékkel festhető fel.

A városi mérnöki hivatal felhívja azokat a kolozsvári lakosokat, akik beadták ugyan a régi házással kapcsolatos, kifizették az új házással kapcsolatos a 400 lej, de az illetékes kerületi közigazgatási kirendeltségtől eddig nem vették át az új házással kapcsolatos, hogy azt azonnal vegyék át és szereljék fel házaikra, ingatlanukra.

A fenti határidő lejártá után a rendelet végrehajtását a polgármesteri hivatal közgei ellenőrizni fogják. Azokat a háztulajdonosokat, akiknek ingatlanán nem lesz házással kapcsolatos, a helyszínen 200 lej pénzbírsággal sújtják és ezenkívül megindítják ellenük az eljárást, mint olyanok ellen, mint akik hátráltatják a népszámlálási munkálatait.

A rendeletet Veress Pál alpolgármester és Lakatos István Imre főmérnök irták alá.

Szigoru rendelet a tankönyv-használatról

BUKAREST. — (Tudósítónk telefonjelentése.) Felszeghy Ödön dr. nemzetnevelésügyi vezértitkár szombaton, január 3-án rendeletet bocsátott ki a brassói és kolozsvári magyar tankerületek számára az új tankönyvek bevezetésével kapcsolatban.

A rendelet szerint szigorúan tilos az engedélyezetlen régi tankönyvek használata mind az elemi, mind a középiskolákban. Abban az esetben pedig, ha valamely tantárgyból egy osztály számára az új tankönyv megjelenti, tilos a jegyzetből való tanítás. A tanítók és tanárok kötelesek az új tankönyvet bevezetni és abból tanítani.

A tanügy hivatalos szervei hivatalos utasítást kaptak arra, hogy a rendelet szigorú betartását iskolákról-iskolákra ellenőrizzék.

Engedélyezték a cukorka gyártását

BUKAREST. — Az ideai kedvező cukorrépatermés és a cukorgyártás jelentős emelkedése alapján Gheorghe Gheorghiu-Dej ipar- és kereskedelemügyi miniszter újonnan engedélyezte az országban a cukorka gyártását. A gyártás hivatalos kiutalás alapján történik.

A termelés fokozását és új termelő szövetkezeti hálózat kiépítését határozta el a „Szövetség” Központja

György Endre miniszteri tanácsos: — A szövetkezeti vezetőknek tevélegesen is részt kell venniük haladó demokráciánk munkájában

KOLOZSVAR. — A „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja december 29-én és 30-án tartotta szokásos évvégi értekezletét, amelyen az összes kirendeltségek és üzemek vezetői, valamint az ellenőri kar vett részt. Az értekezlet célja az elmúlt évi eredmények megállapítása és a következő évben végrehajtandó feladatok kijelölése volt.

Az értekezletet Elekes Béla, a „Szövetség” Központ elnöke nyitotta meg. Beszédében rámutatott arra, hogy a jelenlegi értekezletnek jelentősége fokozott, tekintettel arra a nagymérvű átalakulásra és fejlődésre, amelynek a romániai szövetkezeti mozgalom az elkövetkezendő hónapokban elébe néz. Eppen ezért a szövetkezeti mozgalmat irányítani és vezetni hivatott szaktisztviselőkre fokozott feladatok és felelősség hárulnak. Annak a reményének adott Elekes Béla elnök kifejezést, hogy a „Szövetség” tisztviselői az elkövetkezendő munkájával is ki fogja érdemelni mind a szövetkezetek, mint az összes hivatalos körök elismerését és bizalmát.

Az elnöki megnyitó után Horváth József igazgató, a „Szövetség” Központ termelési osztályának vezetője tartotta meg beszámolóját. Rámutatott arra, hogy

az 1947. évben a „Szövetség” Központ gyümölcskonzervgyára, valamint tűzifaosztálya, a Nemzeti Szövetkezeti Intézet, az INCOOP részéről biztosított hitelek segítségével már komoly termelési eredményt tudott felmutatni. Egyedül a dési gyümölcskonzervgyárban több, mint 40 vagon gyümölcskonzerv készült, ezenkívül pedig

Perjessy János igazgató, a marosvásárhelyi „Transsylvania” vajgyár vezetője ismertette ezután a tejszövetkezetekkel és a „Szövetség” vajgyárral kapcsolatos kérdéseket.

Érdekes statisztikai adatokkal szemléltette, hogy amíg a gyár háborúelőtti legnagyobb termelése az 1938. évben 220.000 kiló vaj volt, addig a háború után a gyár kapacitásának alig 5—10 százalékát tudta kihasználni. Ennek oka egyszerűen a háború következtében megesapadt tejszállás állomány, másrészt az 1945/46. évi szárazság volt, továbbá az üzérkedés, amelynek következtében a marosmegyei tejtermékek nagy része a feketepiac útján került forgalomba. A stabilizáció, valamint a megfelelő gazdasági törvények következtében azonban a termelés már

több, mint 10 vagonnyi káposzta, savanyított ugorka, paradicsompaszta. A „Szövetség” tűzifaosztálya az elmúlt év folyamán 650 vagon tűzifát termelt ki, amely mennyiséget teljes egészében Kolozsvár városának téli tűzifaellátására hozta forgalomba.

— Ezek a termelési eredmények

A Transsylvania vajgyár

is rohamosan emelkedik és az 1948. évben a gyár már ismét komoly tevékenységet fejthet majd ki.

György Endre miniszteri tanácsos, a „Szövetség” vezetőigazgatója tartotta meg ezután részletes beszámolóját, amely felölelte a romániai szövetkezeti mozgalom összes időszaki kérdéseit. Foglalkozott a romániai magyar szövetkezetek kérdéseivel és fejlődési lehetőségeivel. A romániai magyar szövetkezetek fejlődését két tényező befolyásolja: egyrészt a Bukarestben 1947. június 24-én az INCOOP és a magyar szövetkezetek között létrejött megállapodás, amely biztosítja a magyar szövetkezetek egyenjogú bekapcsolódását az országos szövetkezeti hálózatba és a magyar központok tovább működését, valamint a ma-

gyar szövetkezeti szakemberek bekapcsolását az országos szövetkezeti munkába. Másrészt viszont az egész romániai szövetkezeti mozgalomnak a szocializmus felé haladó népi demokráciánkban bekövetkező nagyarányú fejlődési lehetőségeit.

A szövetkezeti eszme terjesztése és megismertetése a legszelebb néprétegek között. Végül a szövetkezeti ellenőrök és tisztviselők figyelmét felhívta arra, hogy a demokrácia kiépítésében és megszilárdításában is tevékenyen vegyenek részt.

— Szövetkezeti mozgalomunk a dolgozó tömegek politikai harcának gazdasági alamsztását jelenti — mondotta György Endre miniszteri tanácsos — és éppen ezért a szövetkezeti mozgalom is csak azok vihetik előre, akik a dolgozó tömegek politikai célkitűzéseit ismerik és azok szellemében kívánják dolgozni. Ezért szövetkezeti tisztviselőink ellenőrcinknek megfelelő politikai iskolázottsággal kell rendelkezniük, ha kell kapcsolódniuk a politikai munkába is. De nemcsak politikai tájékozottságot kell szereznünk, hanem tevélegesen is részt kell venniük haladó demokráciánk munkájában. Szövetkezeti munkájukban szorosan együtt kell működniük az illetékes politikai szervekkel és azok gazdasági osztályaival, mert csak így tudnak a nép érdekében eredményes munkát kifejtetni. — Fejezte be nagy tetszéssel fogadott, többórás beszámolóját György Endre.

Végül Gerendi S. István igazgató ismertette a szövetkezetek ellenőrzésével kapcsolatos technikai kérdéseket, majd a kirendeltségek vezetői tették meg jelentéseiket és kértek felvilágosítást és utasításokat az időszaki kérdések végrehajtásával kapcsolatban.

Elkészült az új nyugdíjtörvény

Megszűnnek a nyugdíjsérelmek

BUKAREST. — (Tudósítónk telefonjelentése.) Súlyos Ioan pénzügyi főtanácsos, Szilagy megye képviselője, Dinulescu Ioan, az államháztartás főigazgatója részvételével január 3-án benyújtotta a vezetőség által álló törvénytervezetet előkészítő bizottság nyugdíjtörvénytervezetét. Ioan C. Ioan pénzügyi államtitkár a tervezetet teljes egészében magáévá tette és ígéretet tett, hogy január 20-án a parlament új ülésére elé terjeszti. Az új nyugdíjtörvénytervezet Luca László pénzügyminiszter utasításai szerint készült el és figyelembe veszi mindazokat a jogszabványokat, amelyeket a MNSz terjesztett elő.

Nevetesen az új nyugdíjtörvénytervezet megkönnyíti a nyugdíjpénztárba való felvételt minden dolgozó számára és egyeztetésű a nyugdíjeljárás. Biztosítja, hogy a közalkalmazotti nyugdíjba történő helyezése után egy napig se maradjon ellátás nélkül, végül pedig az elmulasztott nyugdíj szemből nyugdíj megfizetését tesz lehetővé minden nyugdíjas számára.

Az új nyugdíjtörvénytervezet magyar nemzetiségi vonatkozásban pedig eltörli a régi sérelmeket. A nyugdíjas felkezesi tanítók és tanárok 1948 április elsejétől kezdődően a nyugdíjpénztár tagjaivá válnak, de szerzett jogukat elismerés mellett. A törvénytervezet ugyanettől az időponttól kezdve elismeri az 1940—44 között nyugdíjasok szerzett jogait.

A törvénytervezet egyik különlegessége, hogy a nyugdíjnal szemben beszámíthatók a nemzeti-ségi vagy egyéb okokból elbocsátottak szolgálaton kívüli töltött ideje is.

Itt közöljük, hogy a pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki a nyugdíjak kifizetésének új módjáról. Ezentul mindenki a lakásán kapja meg a nyugdíját. A megveszéltekben lakó nyugdíjasok személyesen is felvehetik kívánságukra nyugdíjukat minden hó 20—25-e között, ellenkező esetben a posta kézbesíti ki nekik.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Előfizetés díj egy hónapra 120 lej. Papoknak, tanítóknak, nyugdíjasoknak 100 lej. — Postszekciós szám: 40.625.

ZOROA

A szabadsághős, a Francoellenes szabadságharc egyik legyőztes irányítója, a spanyol demokraták vezetője halott. Franco hóhérai végeztek vele. De ezzel a lépéssel Francoék csak közelebb léptek a maguk vesztőhelyéhez. A világ egész baloldár közvéleményének tiltakozása olyan elemi erővel tört fel a gyilkosság hírére, olyan tömegével hangzott fel a világ minden táján a tiltakozás, hogy Francoék és hóhéraik tudniuk kell: a viládemokrácia legyőzhetetlenségét erős és hatalmas táborát bírták ki Zoróa és társai kivégzésével.

Igen, Francoék tudták, tudniuk kellett, hogy a világszerte ellenük abzuzadó gyűlölet csak még növekszik a gyilkosság miatt. És mégis végeztek Zoróával. Végeztek, mert tudatában vannak saját rettenetös gyengeiségüknek s tudják, hogy szövetségeseik és barátai, a tengerentúli imperialisták hatalma sem áll biztos lábakon. A terror, a kínzás, a gyilkosság, a megfélemlítés eszközeivel próbálkoznak, akárcsak mestereik, Hitler és Musso lini.

Próbálkoznak azonban, bizonyossággal mondhatjuk, eredménytelen marad. Mert megölték Zoróát, de mind újabb és újabb Zorók jönnek majd s az egész spanyol nép ott áll mögöttük, hogy végezzen rabtartóival. Nem lesz elég bíráló, nem lesz elég golyója és nem lesz elegendő kötele Franco banditáinak arra, hogy végezzen Zoróa szellemével, hogy végezzen a spanyol néppel.

A BOLYAI TUDOMÁNY-EGYETEM SZABADEGYETEMÉNEK előadásorozatában január 8-án, csütörtökön délután 5 órakor dr. Török Zoltán egyetemi tanár „Országunk anyagenergiáinak” címmel előadást tart. Az előadás helye a jog- és közgazdaságtudományi kar 1. számú tanterme. A belépés díjtalan.

SOROZATOS LOPÁSOKBÓL TARTOTTA FENN MAGÁT Raffay Erzsébet és Varga Julianna. A tolvaj asszonyokat az őszeren leplezte le az egyik károsult. Büntetésük Biri Stefan megszökött a rendőrség elől. A lakás- és foglalkozási tolvajbandát letartóztatták. Kihallgatásuk után átadják őket az ügyészségnek.

LETETTÉK AZ ESKÜT. Kolozsvár és Kolozsvár valamennyi közhivatalának vezetői január 2-án, pénteken, a délelőtti órákban, a vármegyeházán Biquu Petre de. közigazgatási felügyelő kezében a fiatal Román Népi Köztársaság iránti hűségére és annak megőrzésére letették az esküt.

A GYÜMÖLCSIZ az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium legújabb rendelete értelmében szabadon hozható forgalomba és nem tartozik a zárolt, illetve fejadaghoz költött cikkek közé.

AZ ÉTELOLAJ kiosztásával kapcsolatosan az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium elrendelte, hogy a jövőben az ételolajat ne kizárólag, hanem az egész országban egyenlően literrel mérjék.

Leánykereskedők megszöktettek egy fiatal szamosújvári leányt

SZAMOSUJVAR. — Feltűnően szép, fiatal leány eltűnési ügyében adott ki körzést a szamosújvári rendőrség. Parlas Zorika 18 éves, magas, fekete haja, fekete szemű fiatal leány már másodszer szökött meg szülei otthonából. Az első alkalommal a kolozsvári rendőrség az egyik bárban találta meg. Kihallgatása alkalmával olyan adatok merültek fel, hogy a fiatal, feltűnően szép leányt hivatalos leánykereskedők szöktették meg otthonából. Parlas Zorika egyik kolozsvári barátjának azt hangoztatta, hogy a közelreletrre szeretne elkerülni táncosnőnek és — állítólag — megismerkedett egy férfivel, aki ígéretet tett neki, hogy segítségével lesz szülőkésben és elhelyezkedésben.

Az Allami Magyar Színház és Opera közleményei

Ma, vasárnap délután a „Cigányszerzem” című zenés darabot ismételi meg a színház, míg este a nagykeres „Szilveszteresti ünnepek” című műsora, amely harminc névvel előlédző, gazdag, változatos műsorával zsúfolt házakat vonzott. Az 1948-as jubileumi évről való megemlékezés sem hiányzik a műsorból, amely a műsor elején Kéler magyar nyitányával és Gredinár Aurél egyfelvonásos Petőfi életképeivel jut kifejezésre. Ezután több mint husz négy műsor szám két darab muzsikával, táncval, tréfával.

HAJFÓN ESTE A DOLGOZÓK SZÍNHÁZA tart előadást a színházban Molnár „Förvény” című vígjátékát mutatva be, míg a jövő héten három napra a gyönyörű muzsikájú „Vig ózeveg”-et tűzte műsorára a színház. A darab — mint ismeretes — az ideiglenes zenés nyitódarabja volt és sorozatos sikerű előadásokat ért meg. A „Vig ózeveg”-ben a mostani előadásokon Valencienne szerepét Kovács Kató alakítja. Kedden, Vízkereszt napján délután a „Janika” van műsoron.

AZ ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ KOLÓZSVÁRI MOZIK MÜSORA:
ES OPERA MÜSORA:
Vasárnap délután 4 órakor: Cigány szerelmi.
Este fél 8 órakor: Szilveszteresti ünnepek.
Hétfőn este fél 8 órakor a Dolgozók Színház előadása: A fürvény.
Kedden délután 4 órakor: Janika.
Este fél 8 órakor: A vig ózeveg. (Nagykeres szerepében Kovács Kató).

CAPITOL: Egyetlen éjszaka.
CORSO: Szóráhy Éva. Legszébb magyar film. Főszereplők: Karády Katalin, Jávor Pál. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Ünneppapoknál délelőtt 11 órakor matiné.
FORUM: A papok.
ROYAL: A 3 arizonai.
ROYAL: Egy asszony városa.
SELECT: Szerettek. Főszereplők: Tino Rossi.
URANIA: Kintarony a felvilágosultságért.
Főszereplők: Jász, Ág, Mogy.

Fatolvajok irtják a környező erdőket és a lopott fával zsarolják a kolozsvári vevőket

KOLOZSVAR. — A kényes hidegben apó szánkák húznak a csikorgó havon a Bükk felé. Gyengén iltóztó asszonyok és ugyancsak hiányosan iltóztó gyermekek igyekeznek az erdős dombokra. Vannak, akik már hazafelé tartanak. A hullott galyakkal megpakolt szánkák néhány napi meletet jelentenek.
— Mi nem tudjuk megfizetni a drága fát — mondja Darkó Péter, az egyik megrakott szán húzó fia.
Tíz éves mult. Iskolai szüaidejében fát hord haza. A szánkó nem szórakozást jelent neki, hanem terhet s mégis boldogan vonszolják a megrakott szán.
— Az a baj — folytatja —, hogy a szekeres fások már nem akarják megengedni a gallygyűjtést sem. Pedig ez meg van engedve. Az erdő nem is tiltja. De a fások igen. Ők szekerészsámra lopják a fát és nekünk még azt se akarják megengedni, hogy egy szánkával elhozzunk a hullott galyakból.
— Lopják a fát, hát az erdő hol van? — kérjük. — Csak egy, kocsi-számra lehet elhordani a fát.

— Az ő — mondja és igen kifejezően legyint egyet hozzá — nem sokat számít. Amíg a tulsó részen jár, addig itt rakodnak a szekerek és aztán fordítva. Darkó Péter elkanyarodik mellőlünk.
A Heltaipiacon szekeresek ácsorogtak.
— Mit két ezért a kis fátért? — kérdi egy asszony.
Lehet egy méter a kocsin. Friss vágás. A horzolt kéreg alól kivirít a s nyers fa busának üde színe.
— Ezerayolcszáz.
— Van lelke ennyit kért ezért a néhány darab fátért? — sopánkodik az asszony.
A fás hangja az éret szekerére, de szon alul nem megy.
— Hogy kérhet ezért ilyen sokat — szól közbe egy másik asszony is a vitába — maguknak nem kerül semmibe. Csak a fuvar és az a kis munka, amit a fel- és lerakás jelent.
— Azt mendja talán — lép közelebb a szekeres —, hogy loptam a fát?

— Azt hát — Eszterék neki is asszony.
— Akkor se a magát loptam — nyelvel a fás s elkecsereget dühében ütésre emelkedik keze.
A csoportosulásra valahonnan rendőr kerül elő.
Igazolást kér a fáról. Nincsen. Nem is volt olyan nagyon rágalom a lopás vádjára. A leplezett fás és a rendőr elindulnak a rendőrség felé. A többi szekeresei nagyrészt is tovább hajt. Néhány per alatt kijűrül a Heltaipiac. Alig marad egy-két szekér.
— Maguk itt maradtak? — fordulunk az egyikhez —, a többiek miért mentek el?
— Nekünk van bárcánk a fáról — feleli a megszólított — mi nem loptuk. Erdőtolvaj szekereseink hatalmas összegket zsarolnak össze a lopott fa eladásból a kolozsvári piacokon. Rendszeres rajzakkal kell megrendszabályozni a tolvaj fásokat.
Rendet kell teremteni a fapiacon és a után csellengő szekeresek között is.

Világosság-Sport

Kolozsváron: Dermata—KKE jégkorongmérkőzés Bukarestben: Románia—Csehszlovákia női asztalitenisz Európa Kupa mérkőzés lesz a mai napon

KOLOZSVAR. — Január 4-én, vasárnap, az újév első vasárnapján igen érdekesnek ígérkező nemzetközi sportesemény lesz a fővárosban.

Románia női asztalitenisz válogatottja, az Európa Kupa elődöntőjében a csehszlovák válogatottal mér össze erejét. A romániai csapat, mely a magyar válogatott legyőzésével került az Európa Kupa elődöntőjébe Kolozsvári Sári, Angelica Rozeanu és Beba Irén összeállításban áll ki a Depetrisova, Kettnerova és Furstova összeállításban kiálló világhírű csehszlovák együttes ellen.

A Románia—Csehszlovákia női asztalitenisz válogatott mérkőzés után hétfőn megkezdődnek a nemzeti bajnokság küzdelmei is. Ennek keretében kerül lejátszásra a Románia—Jugoszlávia nemzetközi férfi asztalitenisz válogatott mérkőzés is, melyen a romániai csapat Naumescu, Davidescu, míg a jugoszláv csapat Harangozó II, és Dolinar összeállításban mérkőznek.

litásban mérkőz össze erejüket. A nemzetközi verseny keretében a legjobb magyar, cseh és szlovák versenyzők is részt vesznek a küzdelmekben.

Kolozsváron vasárnap délelőtt 11 órakor a Dermata—KKE kerületi jégkorong bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra a börgyáriak pályáján. A mérkőzést Gebefügi és Sanjorzeanu vezetik.

Az Acélárnyag nagytermében vasárnap reggel 9 órai kezdettel a KRASE II., Sanitas, Dermata II.,

Összeállították a romániai labdarugóválogatott ezévi műsorát

BUKAREST. — A Román Labdarugó Szövetség összeállította az 1948. évi nemzetközi válogatott műsorát, amely a következő: Május 2-án, Bukarestben: Románia—Albánia, Balkán Kupa mérkőzés. Junius 6-án, Budapesten: Magyarország—Románia, Balkán Kupa mérkőzés. Junius 20-án, Bukarestben: Ro-

limpia, Fások és az Acélárnyag együttesének részvételével asztalitenisz csapatverseny lesz, melynek első három helyezettje az Acélárnyag értékes díjat kapja.

Budapestben vasárnap bonyolítja le az országos műkorcsolyázó bajnokság küzdelmeit. Ugyancsak a mai napra tervezték az országos gyorskorcsolyázó bajnokság megrendezését, de a legjobb magyar gyorskorcsolyázók mai bécsi vendégszereplése miatt, a verseny január 10—11-én rendezik meg.

Edzői tanfolyam kezdődik Bukarestben

BUKAREST. — Az Edzők Központi vezetősége felhívja az összes labdarugó edzők figyelmét, hogy 1948 január 11-iki kezdettel edzői tanfolyam kezdődik Bukarestben. Az edzők nagyrésze jelenleg csak ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik, melyet a Labdarugó Edzők Szakszervezetétől annak idején csak azon feltétel mellett kaptak meg, hogy a legelső edzői vizsgán részt vesznek és azt leteszik. A szervezet felhívja valamennyi ideiglenes működési engedéllyel rendelkező edző figyelmét, hogy a vizsgákon feltétlenül jelenjenek meg, mert ennek sikeres letételétől függ edzői működésük további folytatása. A vizsgákat a bukaresti Testnevelési Főiskolában február 16—18-a között tartják meg. A tanfo-

Edzői tanfolyam kezdődik Bukarestben

BUKAREST. — Az Edzők Központi vezetősége felhívja az összes labdarugó edzők figyelmét, hogy 1948 január 11-iki kezdettel edzői tanfolyam kezdődik Bukarestben. Az edzők nagyrésze jelenleg csak ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik, melyet a Labdarugó Edzők Szakszervezetétől annak idején csak azon feltétel mellett kaptak meg, hogy a legelső edzői vizsgán részt vesznek és azt leteszik. A szervezet felhívja valamennyi ideiglenes működési engedéllyel rendelkező edző figyelmét, hogy a vizsgákon feltétlenül jelenjenek meg, mert ennek sikeres letételétől függ edzői működésük további folytatása. A vizsgákat a bukaresti Testnevelési Főiskolában február 16—18-a között tartják meg. A tanfo-

SPORTHÍRADÓ

AZ UNIVERSITATEA csapatának meg nem jelenése miatt elmaradt a tegnapi napra kisorsolt Dermata—U jégkorong bajnoki mérkőzés így a két bajnoki pontot a börgyáriak kapták meg.

MAGYARORSZÁG—AUSZTRIA válogatott ökölvívőmérkőzés lesz január 10-én Budapesten, a Sportcsarnokban. Január végén a lengyel válogatott látogat el a magyar fővárosba. A magyar válogatott ökölvívőcsapat kedden Varsóban vendégszerepelt s nagy kiérdemelt 10:8 arányban győzött Északlengyelország együttese ellen.

A VASAS atlétikai szakosztályának január 5-én, hétfőn, kezd meg edzéseit a Református Kollégium tornatermében. A női atléták minden hétfőn és pénteken délután 6 órakor, míg a férfi versenyzők ugyancsak a fenti napokon 7 órakor tartják meg edzéseiket.

A **DERMATA** jégkorongcsapata Vízkereszt napjára Marosvásárhelyről meghívást kapott a RATA együttesétől. A börgyáriak a meghívást elfogták és legjobb csapatukkal állnak ki erre a mérkőzésre, melynek visszavágója január 11-én Kolozsváron lesz. Itt írjuk meg, hogy a Dermata női kosárlabdacsapata január 10-én és 11-én Nagyváradon vendégszerepel, ahol a COOPS és a Carmen együttesével mér össze erejét.

A **NORVÉGIAI** Norkopping labdarugócsapata olaszországi portyája során — mint ismeretes — 2:0 arányban legyőzte a torinói Juventus együttesét. A norvégiai csapat legjobban szereplő játékosának, Nordhalnak, most az olasz egyesület 20.000 dollárt ígért, ha játékosnak leszerződik. A világhírű norvég játékos azonban minden gondolkodás nélkül visszautasította a Juventus ajánlatát és kijelentette, hogy inkább visszavonul a labdarugástól, minthogy hivatalos játékos legyen.

lyamra és a vizsgákra a vizsgáztató bizottság titkárságánál jelentkezni. (Bukarest, Batiste utca 4. szám). Beiratkozási díj 200 lej.

A bizottság felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a vizsgák feltétlenül jelentkezzenek, mert elenkező esetben nem folytathatják edzői működésüket.

INDIA férfi egyes teniszjátékosát a svéd Bergelin nyerte meg. A Svédország—India nemzetközi közötti teniszverseny első napján a svédok 2:0 arányban vezetnek.

KRUMPH, az ismert angol atlétikai edző, kit az Olimpiai készítő angol atléták előkészítésén bíztak meg, azzal a kéréssel fordult az angol kormányhoz, hogy az Olimpiai készítő atléták érdekében biztosításához szükség mennyiségű húst, cukrot tejet bovasásonnak rendelkezésére. Amennyiben kérését teljesítik, úgy nem vállalja a felelősséget angol atléták szerepléséért.

A **VASAS** törpecsapata a napon kezd meg edzéseit. A vezetőség felhívja az összes tolvajkereskedőket, hogy január 5-én hétfőn délután 5 órakor az egyület Petőfi-utca 9 szám alatti helyiségében megtartandó értekezleten jelenjenek meg.

A belgrádi Vörös Madár együttese Zágrábban 1:0 (0:0) arányú győzelmet aratott a belgrádi Dinamo együttese ellen.

A lej értékszilárdóságát teljes mértékben biztosították

Vijoli Aurel bankormányzó nyilatkozata a lej aranyfedezetéről és a Jegybank hitelpolitikájáról

BUKAREST. — Vijoli Aurel, a Nemzeti Bank kormányzója sajtó-értékeltelen ismertette a Nemzeti Bank helyzetét.

Nyilatkozatában a bankormányzó mindenekelőtt utalt arra, hogy a pénzstabilizáció óta a Nemzeti Bank kénytelen volt szokásos heti helyzetjelentéseit felfüggeszteni. Ezt a szünetelést vagyónak az új, stabil lejre való átszámítása és a Nemzeti Bank szabályzata 38-ik cikkelyének

megfelelő mérleg elkészítésére tette szükségessé. E bonyodalmas és sok munkát igénylő művelet befejezése után, a Nemzeti Bank újra rendszeresen közzéteszi szokásos heti helyzetjelentését.

A Nemzeti Bank kormányzója éppen ezért szükségesnek tartja a Nemzeti Bank új mérlegének jellegzetességeit kiemelni. E szerint a pénzstabilizáció után elkészített december 20-i helyzetjelentésből a következőképpen alakul ki:

Az aranykészlet

Az aranykészlet értéke a mérlegben 32.152.945.127 lej összeggel szerepel, amely 190.958 kg. finom aranyból felel meg. A pénzügyi törvénynek megfelelően az aranyat új hivatalos áron becsülték fel, amely szerint 1 kg. finom arany értéke 168.350,17 lej. Ez megfelel a stabil lej meghatározásának, amely tudvalevőleg 6.60 mgr. 9/10 finomságú aranyat tartalmaz.

E fedezetben nem szerepelnek azok az aranyrezegek, amelyek esetleg nem maradnak meg mindig a Bank birtokában. A pénzfedezeti szolgáló aranykészlet kiszámítását szinte túlzott óvatossággal végezték el, mert ez csak hasznára válhat az egészséges pénznek.

A behozatal fedezésére és más kifizetések eszközölésére szolgáló devizákat a mérleg 1.143.550.427 lejben tünteti fel.

E devizák javarésze dollárban és szabad svájci frankban van. E külföldi pénzekben lévő diszponibilitások, amelyekhez hozzáférhető még a clearing számlákon lévő 1 milliárd 334.622.359 lej értékű deviza, biztosítja a külföldi fizetések fedezését. E külföldi fizetések a folyamatos külkereskedelmi műveletekből és a különböző pénzügyi jellegű műveletekből adódnak.

A legnagyobb követelése Romániának a clearing-számlán Svájjal, Csehszlovákiával és Lengyelországgal szemben vannak. A devizaszámlákból eleve kiküszöbölték a külfölddel szembeni kates követeléseket, valamint azokat a devizákat, amelyek az illető

országban véghezvitt infláció következtében elértéktelenedtek.

A váltópénz, vagyis az állam által kibocsátott pénz (0,50—20 lej) a mérlegben 1.004.559.957 lej-jel szerepel.

A pénzügyi törvény értelmében, az államnak jogában van váltópénzt kibocsátani a forgalomban lévő bankjegyek 10 százaléka határáig. A fenti összeget a piac szükségleteinek megfelelően és a megszabott fenti legmagasabb határ mértékében hozzák forgalomba.

A bank aktívájának legfontosabb tétele a leszámítási tétel, amely 29.978.082.520 lejben van feltüntetve.

Az 1947 augusztus 15-e előtti leszámítási tételből csak a szigorúan vett alapszabályszerű tétel szerepel a fenti tételben, hozzávetőlegesen 600 millió stabil lejben, míg a különbözet 29 milliárd 978.082.520 lej a pénzügyi reform után nyújtott hitelek jelképezi.

A régi, vagyis augusztus 15-e előtti váltótárcából levonásba hozták az állam összes közvetett adósságait, vagyis a C.A.F.A. (törlesztési és pénzellátási intézet) által nyújtott hiteleket. 1947 augusztus 15-e óta a Jegybank nem folyósított újabb hiteleket a C.A.F.A.-nak és ezt az intézményt nemrégiben meg is szüntették.

A ma meglévő váltótárcának megvan az alapszabályokban előírt likviditása és nagy többségben a termelésre adott hiteleket, kisebb mértékben pedig az áruknak a termelőtől a fogyasztóig való eljuttatás biztosításához szükséges hiteleket képviseli.

Kik nem kaphatnak kölcsönt a Nemzeti Banktól

A Jegybank alapfőkéjét 600 millióról 2 milliárd lejre emelték és a művelettel az államnak ingyenesen 1.400.000.000 lej értékű részvényt juttattak.

A tartalékalapot hasonlóképpen 1.644.500.000 lejről 3 milliárd lejre emelték. Ezenkívül újabb tartalékalapot létesítettek „rendkívüli tartalék” néven, amelynek céljaira 5.000.000.000 lejt fordítottak.

Az ingatlanokra, berendezésekre és részvetelekre szolgáló tartalék a mérlegben 2.922.560.276 lejjel szerepel és mint a mérlegből kitűnik, teljes egészében fedezi a beruházásokat.

A bank saját alapját tehát jelentősen növelték. Ennek nagy hordereje van, mivel a Nemzeti Bank vagyonának a megszilárdulása kiható a nemzeti pénz megszilárdulására is.

A saját alapok gyarapítása, a vagyon átszámításának, valamint a Nemzeti Bank államosítása utáni költségek megszorításának az eredménye.

A látra szóló kötelezettségek fejezetének első tétele a forgalomban lévő bankjegyek, amely a kimutatásban 21.548.339.900 lejjel szerepel.

Ez a pénzforgalom jelentősen kisebb a pénzstabilizációt megelőző időszak pénzforgalmánál. Ha a pénzforgalmat az állami költségvetés összegéhez viszonyítjuk egy évre, azt állapítjuk meg, hogy a pénzstabilizációt megelőző időszakban a pénzforgalom egyenlő volt, vagy felülmúlta a költségvetés összegét, míg ma 33 százalé-

kal alatta marad. Hasonlóképpen, ha összehasonlítjuk a jelenlegi pénzforgalmat a stabilizáció előtti időszakok pénzforgalmával, az árszínvonalhoz és a termeléshez viszonyítva, azt észlelhetjük, hogy a jelenlegi pénzforgalom az előzőknek alig 30 százalékát képviseli. A jelenlegi pénzforgalom ilyenmértvű korlátozása a hitelirányítás és a hitel felhasználás ellenőrzésével magyarázható. Ennek az akciónak a révén a nemzetgazdaságnak csak azok a területi részesülnek pénzellátásban, amelyek ezt valóban megérdemlik.

A Nemzeti Bank nem részesíti többé pénzellátásban:

• a felhalmozás céljából történő áruvásárlást;

• az ingó értékekkel kapcsolatos borspekulációs műveletet;

• a fonyózási cikkek, ékszer, illatszerek, divatáru cikkek, virágok, stb. gyártását és forgalombahozatalát;

• a holtlőket képviselő befektetéseket.

A múltban mindezeket a műveleteket bőségesen pénzelték. Hasonlóképpen nem adnak többé hitelt azoknak a vállalatoknak, amelyek megfelelő pénzalappal rendelkeznek és maguk gondoskodnak a szükséges forgótőkéről.

A pénzügyminisztérium nem kér többé kölcsönt

A jelenlegi korlátozott pénzforgalom magyarázata továbbá az is, hogy az államkincstár többé nem tart igényt a Nemzeti Bank támogatására. Alapszabálya értelmében a Jegybanknak felhatalmazása van arra, hogy „ideiglenes kölcsönt” a pénzforgalom 10 százalékával egyenlő összeget bocsásson az államkincstár rendelkezésére, miután ez az arányszám nem lehet befolyással a pénzszilárdulására. A pénzügyminisztérium régi vezetője igénybe vette ezeket az ideiglenes kölcsönöket, de amióta Luca Vasile került a minisztérium élére, nem folyódtak többé ilyen előlegkölcsönök. Sőt, 1947 decemberében a pénzügyminisztérium kiegyenlítette a régi vezetőségnek kiutaltt előleket, amely 770 millió lejt tett ki.

A pénzügyminisztérium jelenleg

séges hiteleket képvisel. Egyébként is ismeretes, hogy a Jegybank irányítást és ellenőrzést gyakorol a hitelek tekintetében és gondosan ügyel arra, hogy egyetlen lej se kerüljön ki spekulációs célokra. Ezt a célt teljes egészében meg is valósította a Jegybank és így lehetetlenné vált, hogy a Nemzeti Bank jegy kibocsátási és spekulációt hajhászó magántőke gyarapodására szolgáljanak. Ugyanez a helyzet a Nemzeti Bank saját pénzügyi alapjainál és a bankbetétekből származó idegen alapoknál. Ezek felhasználása tekintetében a bankjegykibocsátáshoz hasonló irányítási és ellenőrzési elvek érvényesülnek.

Az értékpapírra adott előlegek a helyzetjelentésben jelentéktelen összeggel szerepelnek, ami annak tulajdonítható, hogy az állam által kibocsátott kincstári jegyekre, vagy pénztári jegyekre adott régi előlegeket, amelyek augusztus 15-ig a legnagyobb összeget képviselték, a mérlegből teljesen kiküszöbölték és ezeket a pénzügyminisztérium fogja a költségvetés érdekében felszámolni. Ilyen előlegeket hasonló értékekre többé nem ad a Jegybank, különben is a pénzügyminisztérium sem bocsát ki többé ilyen értékpapírokat.

Értékpapírok és részvetelek, ingatlanok és berendezés, az új pénz arányában átszámított értékben szerepel a kimutatásban. Ezek egyenként egyenlő tartalékkal vannak fedezve, amint az a bank passzívájának elemzéséből is kitűnik.

A vegyes számlák az aktívákban, a mérlegben 3.140.308.530 lejjel szerepelnek.

Ezekben a tételekben különböző aktívák szerepelnek, amelyeket nem lehetett az előző tételbe beilleszteni. Ilyenek például a devizacsekkek, amelyeknek bevételezése folyamatban van, a határidős bevételezendő devizák, a felértékelés alatt lévő nyersanyag, az ezüstpénz és nyersézüst, a bankjegyváltáshoz szükséges anyagok, a fióktétel és a központi között folyamatban lévő műveletek, valamint egyéb átmeneti jellegű számlák.

követelések csökkentése, a pénzforgalom emelkedését vonja maga után és megfordítva. Eppen ezért a bankjegyforgalom és a számlamegvaltozások.

131 százalékos a lej aranyfedezete

A látra szóló követelések végsőösszege (forgalomban lévő bankjegyek, hozzáadva a folyószámlákat és a látra szóló betéteket) 37.568.234.862 lej.

Ez az összeg valójában a Jegybank által teremtett pénztömeget képviseli.

A látra szóló követelések aranyfedezeti aránya 86 százalék, vagyis igen jelentős és messze felülmúlja a törvényes arányt, amelyet még 1929-ben 25 százalékban határoztak meg.

Ha az aranyfedezetet csak a forgalomban lévő bankjegymennyiségre vonatkoztatjuk, a fedezeti arány 131 százalék.

A fedezeti arány azonban sohasem merev és az jövőben is bizonyos mértékben változik majd, az aranykészlet és a látra szóló követelések utját követve. Az aranykészlet növekedése révén ez az arány megnövekedhetik. De megnövekedhetik abban az esetben is, ha a látra szóló követelések a váltóhitelek révén csökkennének. Ez azonban jelenleg nem látszik valószínűnek, tekintve, hogy a váltó-tárca összege amugyis eléggé korlátozott. Bizonyára a fedezeti arány csökkenni fog akkor, ha a javak termelése növekszik, miután

A lej aranyfedezete erősebb, mint a legtöbb európai ország valutája

A Nemzeti Bank helyzetét feltüntető kimutatásokból az alábbi következtetések vonhatók le:

1. Rendkívül jelentős aranyfedezet: 131 százalékos a bankjegyforgalommal és 86 százalékos valamennyi látra szóló kötelezettség-összehasonlítva.
2. A hasznos gazdasági területek ellenőrzött pénzellátásán alapuló, korlátozott pénzforgalom.
3. Az államkincstár pénzellátására nincs többé bankjegykibocsátás.
4. Az óvatos becsléseken, a kates aktívák kiküszöbölésén és igen jelentős önálló alapokon (tőke és tartalékok) nyugvó rendkívül kedvező pénzügyi helyzet.

Mindebből bőségesen kitűnik, hogy a jelenlegi pénz erős és értékszilárdasága teljes mértékben biztosított. Ez az alapfeltétele az ország gazdasági talpraállításának. Ha figyelembe vesszük, hogy Románia a pénzstabilizációt saját erejéből hajította végre, anélkül, hogy a külföldhöz folyamodott volna segítségért, anélkül, hogy a nemzeti vagyont elzalogosította volna, a pénzügyi reform a demokrácia hatalmas győzelmét mutatja.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy milyen a pénz fedezete a többi országokban, Vijoli Aurel bankormányzó felsorolta azokat az országokat, ahonnan ilyen szerű közlések érkeztek: Ausztria 0,50 százalék, Franciaország 5,6 százalék, Csehszlovákia 8,0 százalék, Svédország 10,2 százalék, Magyarország 22,6 százalék, Törökország 23,8 százalék, Belgium 30 százalék, Svájc 99,7 százalék. A román lej fedezete tehát megközelíti a svájci frankot és messze felülmúlja a többi országokét.

Arra a kérdésre: hogyan magyarázható, hogy a leszámítási tétel összege magasabb a pénzforgalomnál, a bankormányzó azt válaszolta, hogy a hitelnyújtásokkal egyidejűleg a számlákon pénz-eréjéből hajtotta végre, anélkül, hogy a külföldhöz folyamodott volna segítségért, anélkül, hogy a nemzeti vagyont elzalogosította volna, a pénzügyi reform a demokrácia hatalmas győzelmét mutatja.

Arra a kérdésre: hogyan magyarázható, hogy a leszámítási tétel összege magasabb a pénzforgalomnál, a bankormányzó azt válaszolta, hogy a hitelnyújtásokkal egyidejűleg a számlákon pénz-eréjéből hajtotta végre, anélkül, hogy a külföldhöz folyamodott volna segítségért, anélkül, hogy a nemzeti vagyont elzalogosította volna, a pénzügyi reform a demokrácia hatalmas győzelmét mutatja.

Mi történik a városbúza létszámfeletti tisztviselőivel?

KOLOZSVAR. — A városbúza alkalmazottak szakszervezete a mai nap folyamán kezdi meg a városi tisztviselők végleges besorolási munkálatainak elvégzését.

A közigazgatás újjászervezésével kapcsolatban a városbúza tisztviselők között kétféle tisztviselő csoport szerepel: létszámfeletti és besorolt tisztviselők. A létszámfeletti tisztviselők, akiknek száma a városbúza 70 fölött van, a rendelkezés értelmében tovább is

Tiszakallai a Tisza gátja — 30.000 holdi víz alatt

BUDAPEST. — A hirtelen bekövetkezett olvadás oly erősen megduzzasztotta a Tisza vizét, hogy a megáradt folyó Bükény község határánál mintegy 250 méternyi területen átszakította a gátat. Úszka, Tiszabecs, Milla és Magassziget községek határait a víz előntötte. Az árvízveszély következtében a hatóságok az érintett községek teljes kiürítését ren-

követelések szüntefenti váltakoznak, anélkül, hogy a látraszóló követelések végösszege ez okból megváltozzék.

A többtermeléssel párhuzamosan szükség lesz a pénzellátás kiterjesztésére, vagyis új pénzjegykibocsátásokra. A pénzforgalom ilyen szerű növekedése azonban együtt jár a javak tömegének emelkedésével. Ez tehát nem befolyásolja a pénz szilárdóságát, sőt ebben az esetben a pénzforgalom korlátozása kedvezőtlenül befolyásolná a gazdasági élet egészséges fejlődését.

A legóvatosabb számítások szerint, ha az aranyfedezet csökkenne is, még mindig jelentősen felülmúlja a Jegybank alapszabályában előírt arányt és erősebb marad, mint valaha is volt az ország pénzügyi történelmében.

A határidősre szóló kötelezettségek a kimutatásban 6.929.544.515 lejjel szerepelnek. Ebben a tételben a Jegybanknak lejben vagy devizában vállalt különböző hosszulejáratu kötelezettségek vannak feltüntetve.

A vegyes számlák, a teheroldalon 14.148.460.798 lejjel szerepelnek. Ebben a fejezetben az átmeneti műveletek képviselő hitelezők tételei, a clearing-számlára szóló letétek, az előzetes jövedelmek, különböző jutalékok stb. szerepelnek.

A lej aranyfedezete erősebb, mint a legtöbb európai ország valutája

A Nemzeti Bank helyzetét feltüntető kimutatásokból az alábbi következtetések vonhatók le:

1. Rendkívül jelentős aranyfedezet: 131 százalékos a bankjegyforgalommal és 86 százalékos valamennyi látra szóló kötelezettség-összehasonlítva.
2. A hasznos gazdasági területek ellenőrzött pénzellátásán alapuló, korlátozott pénzforgalom.
3. Az államkincstár pénzellátására nincs többé bankjegykibocsátás.
4. Az óvatos becsléseken, a kates aktívák kiküszöbölésén és igen jelentős önálló alapokon (tőke és tartalékok) nyugvó rendkívül kedvező pénzügyi helyzet.

Mindebből bőségesen kitűnik, hogy a jelenlegi pénz erős és értékszilárdasága teljes mértékben biztosított. Ez az alapfeltétele az ország gazdasági talpraállításának. Ha figyelembe vesszük, hogy Románia a pénzstabilizációt saját erejéből hajította végre, anélkül, hogy a külföldhöz folyamodott volna segítségért, anélkül, hogy a nemzeti vagyont elzalogosította volna, a pénzügyi reform a demokrácia hatalmas győzelmét mutatja.

Arra a kérdésre: hogyan magyarázható, hogy a leszámítási tétel összege magasabb a pénzforgalomnál, a bankormányzó azt válaszolta, hogy a hitelnyújtásokkal egyidejűleg a számlákon pénz-eréjéből hajtotta végre, anélkül, hogy a külföldhöz folyamodott volna segítségért, anélkül, hogy a nemzeti vagyont elzalogosította volna, a pénzügyi reform a demokrácia hatalmas győzelmét mutatja.

Mi történik a városbúza létszámfeletti tisztviselőivel?

KOLOZSVAR. — A városbúza alkalmazottak szakszervezete a mai nap folyamán kezdi meg a városi tisztviselők végleges besorolási munkálatainak elvégzését.

A közigazgatás újjászervezésével kapcsolatban a városbúza tisztviselők között kétféle tisztviselő csoport szerepel: létszámfeletti és besorolt tisztviselők. A létszámfeletti tisztviselők, akiknek száma a városbúza 70 fölött van, a rendelkezés értelmében tovább is

Tiszakallai a Tisza gátja — 30.000 holdi víz alatt

BUDAPEST. — A hirtelen bekövetkezett olvadás oly erősen megduzzasztotta a Tisza vizét, hogy a megáradt folyó Bükény község határánál mintegy 250 méternyi területen átszakította a gátat. Úszka, Tiszabecs, Milla és Magassziget községek határait a víz előntötte. Az árvízveszély következtében a hatóságok az érintett községek teljes kiürítését ren-

Éleven szervezeti élet, testvéri együttműködés és városépítés

az új polgármester vezetésével

BÁNFFYHUNYAD. — Kalota egykor egy egész ország volt. A Berettyótól a Szamoskanyarig, Apahidáig, a Mészáros déli lankáitól a Jára-völgyen át, az Aranyosig. A Lőztyudától kivesszett Kalota fogalma, s helyét elfoglalta Kalotaszeg. Kalotaszeg a Királyhágónál kezdődik. Kelet felé elnyúlik a régi Kalota határáig. Északon magába foglalja az Almásyvölgy falvait, dél felé a Jávázse mentén elterülő községeket és magába zárja Ajtont meg Györgyfalvát.

Ezt a területet turja kalotaszegi népe — fáradságos munkával, sok verejtéccel, hogy ahol agyagos, hol meg sziklás talajból kicsikarják a mindennapi kenyeret.

Bár Kolozsvár Kalotaszeg legnagyobb városa, a vidék jellegzetességét, a népi hagyományokat legjobban Bánffy-hunyad tudja megőrizni s így ez is székhely. A városka lakosai az utóbbi időben fáradságos munkával, sok verejtéccel, hogy ahol agyagos, hol meg sziklás talajból kicsikarják a mindennapi kenyeret.

HÁROM ESZTENDŐ ES 4 MÉTER HID

Bánffy-hunyadon bajok voltak. Bár három év telt el a felszabadulás óta, három hosszú év, a visszavonuló fasiszta csapatok által felrobbantott hid még nincsen kijavítva. A Kőrös partjai hid nélkül állítanak, megszakítva az egyik, közlekedési szempontból fontos utvonalon folytonosságát. A város keleti részén látszó földművesek csak hatalmas kerűvel juthatnak el az állomás környékére, ott fekvő földeikre, hosszú félórát elrabolva a napi munkából. **Mindössze egy négy méter hosszúságú hidat kellett volna megépíteni**, de a város lakosságának és a volt polgármesterek, Medvecky László dr.-nak ez úgy látszik megoldhatatlan feladatnak bizonyult. Ez az a háborús kár, amit a közigazgatási hatóságoknak kellett volna ujjáépíteni, a többi, a nagyobb vasuti munkásság már régen helyrehozta.

Az ujjáépítési szándék azonban nem hiányzott a város leváltott vezetőségéből. Egy kaszinó építést vettek volt tervbe, ahol billiárd és kártya állott volna a lakosság, de előszörban a saját rendelkezésükre. Bár Medvecky polgármesterségének ideje alatt is volt városi tanács, amelynek feladatai közé tartozott a városrendezés végrehajtása is, a már régen meglévő gyalogjárókön kívül újakra nem gondoskodtak, a szennyvízelvezető árkok betömődtek s így a főútcán kívül, az olvadó hóval kevert trágyalé házortól-házasorig még ma is elönti az utcákat, szinte járhatatlanná téve azokat.

A közoktatás ügye is siralmas állapotban volt. Napirenden voltak a surló-

dások a román és magyar tanárok és tanítók között. Nem volt, aki megtehetően kézbentartsa a város társadalmi életét és fejlődését, a nemzeti megbékélés helyett, a nemzetségek közötti gyűlölködés nyert tért. Bánffy-hunyad együtlen népei nem tudtak egymáshoz közel kerülni, a közlekedést és egymást megismerését előmozdító közös építő munka hiánya miatt.

Az egészségügyi viszonyok számos kívánivalót hagytak maguk után. Egyetlen orvos látta el három ápolónő segítségével a négyszáz ágyas, leírhatatlan rossz állapotban lévő sebészeti. Belgyógyászat és szülészeti létesítésére — ami egy kisvárosi körkörös legfontosabb — senki nem gondolt.

Ilyen helyzetben volt a közelmúltban Bánffy-hunyad.

Ha a nép kézbevenné sorsa irányítását

Ma azonban megváltozott a helyzet. Az utas, aki egymástól távolabbi időpontokban keresi fel Bánffy-hunyadot s ezt a közelmúltban is megtette, csodálatos változást tapasztalhatott. Az évszázadok óta begubózott városka új életre lendült.

A bánffy-hunyadiak, belátva azt, hogy csak önmaguknak ártottak vele, felhagytak a „nem politizálunk” jelszóval s valamennyien bekapcsolódtak az építő munkába. A politikai pártok és tömegszervezetek népes gyűlésein a bánffy-hunyadiak már beleszólnak a napirenden lévő ügyekbe: **önmaguk irányítják sorsukat.**

S belefogtak az építő munkába is. Az utolsó néhány hét alatt két gyaloghídat építettek. Egyet a Kőrös, egyet a patak fölött. A felrobbantott nagy hid építését is rövidesen megkezdik. Az építőanyag már megvan.

A román és magyar gimnáziumok növendékei és tanárai között **elsimultak az ellentétek és munkájuk a tökéletes együtt-**

működés jegyében folyik.

A városi kórház rendezésére megtörténtek az intézkedések, **elkészült az új városrendezési terv**, amely még a tavasz folyamán meg is valósul.

A bánffy-hunyadi magyarok és románok elhatározták, hogy **a tél elmúltával kaszinó helyett közös kulturális építmények** építenek.

Hatalmas változások mentek végbe az elmúlt évszázad alatt Bánffy-hunyad életében. Egészséges élet erjed Kalotaszeg színhelyén, s tisztul azóta, amióta új polgármestert állítottak a város élére. Új embert Medvecky László dr. helyett, akinek fontosabb volt ügyvédi irodája, mint polgármesteri megbízatása, s fontosabbak voltak gépkocsin járó frissen vasalt ruhájú barátai, mint Bánffy-hunyad népe. Az új ember Simon András. Kisvárosi mesterember, aki a népből való és a népet akarja szolgálni.

Bánffy-hunyad felett kitisztult az ég. (Ék.)

Megjavult Kolozsvár vasúti összeköttetése Szatmár és Nagybánya felé

KOLOZSVAR. — Karácsony óta 3 vonatpár közlekedik Szatmár és Nagybánya között és ezek közül két vonatpárnak csatlakozása van a Kolozsvárra és onnan induló személyvonatokhoz. Ezzel Kolozsvár és a bányavidék, valamint Szatmár felé a vasúti összeköttetés lényegesen megjavult.

Az egyik vonat Szatmárról indul reggel 7 órakor, Nagybányára érkezik 9 óra 39 perckor, Kolozsvárra pedig délután 6 óra 56 perckor.

A másik vonat Szatmárról indul reggel 4 óra 30 perckor, Nagybányára érkezik 7 óra 9 4 óra 25 perckor érkezik meg.

perckor. Ennek a vonatnak Kolozsvárra nincs csatlakozása.

A harmadik vonat Szatmárról délután 6 óra 40 perckor Nagybányára érkezik este 9 óra 10 perckor, Kolozsvárra pedig reggel 6 óra 19 perckor.

Visszafelé Kolozsvárról reggel 6 óra 35 perckor indul a vonat Nagybányára érkezik délután 6 óra 13 perckor, Szatmárra pedig délután 3 óra 39 perckor fut. A másik vonat Kolozsvárról indul délután 4 óra 45 perckor, Nagybányára érkezik éjjel 1 óra 45 perckor, Szatmárra pedig reggel Nagybányára érkezik 7 óra 9 4 óra 25 perckor érkezik meg.

Nagy összegekkel hárosították meg az államot

52 nagyvállalat ellen indul eljárás adócsalás miatt

BUKAREST. December utolsó hetében megtartott országos adórazzia során megállapítást nyert, hogy számos nagy kereskedelmi és iparvállalat nemcsak a különböző címeken fennálló adótorozásait nem egyenlítették ki, hanem még az alkalmazottak járandóságából előre levont, ugynevezett **fizetési adókat se fizette be a pénzügyigazgatásnál, illetve az állami adóhivataloknál.**

Megállapítást nyert, hogy 52 nagy kereskedelmi és iparvállalat 6—10 millió lejes adóösszeggel maradt adós az államkincstárnak. Ezek ellen az ellenőrzés során

szabotázstörténettel azonnal felvették jegyzőkönyvet és megindították az eljárást.

A Petrozsényi Köszémbánya Rt. vezetői például nyolcmillió 80 ezer lej, a Steaua Romana petróleumipari vállalat hatmillió 50.000 lej esedékes adóösszeget felejtették el — az esedékesség időpontjában kifizetni. A többi kisebb vállalatok hátralékos adótorozásai 200.000 lejtől 3 millió lejig terjednek és ezeknek az összegeknek azonnali behajtását és kifizetését rendelte most el Luca László pénzügyminiszter.

ADÁS-VÉTEL

ELUTAZÁS miatt minden elfogadható árért eladó házak magán és üzlethelyiséggel, rögtön beköltözhető, diófa kombinált szoba, hálószobák, konyhabútor új, fürdőszoba, Berkel mérleg, rádió Crest, 6 lámpás, mészáros jégsekény és üzlethelyezés. Roza Luxemburg-utca 18 szám, Dermata mellett. 7477

ELADÓ sülyesztős varrógép, háló, szalon, nagy szőnyeg, ebédlőkedenc, asztal székekkel, ágyak, függönyök. Petőfi-utca 24, hátul az emeleten. 7512

KOMBINÁLT szekrény díofurniós, olcsón eladó. Görögtemplom-utca 6, I. emelet. 7514

MÁRKÁS keresztűros zongora, egy stepptől mély gyermekfocsi, valamint gyermekjáróka eladó. Linczeg-utca 8, I. emelet. 7541

ELADÓ villanymotor 60 és 25 HP. Kolozsvár, Batomvásár-tér 12. 7536

ARAGAZTARTÁLYT keresek megvételre. Malmot-utca 32, I. emelet. 7533

GYERMEKKOCSI eladó. Mármaros-utca 7. Kerekdomb felé. 7530

RÁDIO modern, 3+1 lámpás, olcsón eladó. Szanpan-utca 32. 7528

IROÁSZTAL díobarna jókarban, írógépszal, hintaszék olcsón eladó. Görögtemplom-utca 6, I. emelet. 7521

ELADÓ pianó, majdnem új és egy 2x3 nagyságú keleti perzsa szőnyeg. Piata Baba Novac 5, Farkas. 7543

ELADÓ valódi perzsaláb női bunda. Kossuth Lajos-utca 18 alatt, udvarban a szőlőnél. 7555

KOMBINÁLT szoba eladó. Kossuth Lajos-utca 32, I. emelet 7. 7557

PENZ! Könyveket veszünk. UHU, Mária királyné-utca 32—34. 7573

ELADÓ Helmer és Thier hegedű. Cim 4 kiadóban. 7524

ÉLELMISZERÜZLET eladó kitűnő forgalom helyen, beépítés miatt jutányosan. Ertekezni Iasilor (Szamos)-utca 4. Bodorné, Tessitori Adriennél. Gr. 7561

Europa hirdetői vállalat
Egyetem-utca 4.
Telefon: 11-18.

IPARVÁLLALATOK, gyárak, kereskedők, ügyvédek, fizetelm!

A Monitorul Oficial részére előfizetéseket felvesszünk, hirdetést terminusra megjelentet

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések szavankint 3 lej. Állástkeresőknek szavankint 2 lej. Cim a kiadóban és jelítség hirdetéseknel 10 lej pótdíj fizetendő. Házastárs-levélezés szavankint 6 lej. Szöveg-hirdetés szavankint 6 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 8 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 5—6—7 lej. Nyiltér. szavankint 12 lej.

Biztos megélhetést nyer, ha beiratkozik a Szász-féle sofőriskolába,
ahol a tantályamok professzionisták, amatőrök és motor-kerekpárosok részére január 8-án veszik kezdetüket. — Jelenlézni naponta Árpád-ut 26. sz. alatt. Telefon: 13-76.
Figyelem! Eddig levezgázott növendékek jelenlézhetnek a hajtsái igazolvány átvételé végett.

INGATLAN-LAKÁS
ELLCSERŐLEM kolozsvári műhelyes családi házat vasut mellett, hasonló nagyvárdival. Agoston-utca 10. 7462
ÜZLETHELYISEG berendezéssel átadó, vagy eladó. Ertekezni Fábán cukorkaüzlet, Cipariu (Heltai)-utca 1. 7501
MAGAS terméket oposummal béltel férfi városi bunda kitűnő állapotban eladó. Érdeklődni Weisz Ernest szűcsnél, Dózsa György-utca 13. 7550
PHILIPS rádió eladó. Megtekinthető délután. Földész-utca 24. 7554
VILÁGOS, furniós tele hálószoba eladó. Cim: Arany János-utca 15, I. emelet, ajtó 4. 7560
„VESTA” típusú, majdnem új főzőkocence eladó Görögtemplom-utca 11. Dr. Haragus. 7562
ELADÓ üvegfalak, jókarban lévő szalon acél rugózáttal. (Kárpitosok figyelniébe.) Rákóczi-ut 110. 7561
ELADÓ gumikereket, 22 HP. „MIAG” (ala Deutz) Diesel traktor pótkocsival. (Cserélek is.) Anton Balogh Arad, Regele Ferdinánd-utca 65. 7563
Uj fürdőklád, 150 darab fehér fajancs emepe eladó. Budai Nagy Antal-utca 132 szám. 7542
ELADÓ nagyon szép antik íróasztal, 3 fiókos komód, 6 személyes fekete ebéd-klád, mahagóni férfi íróasztal, 2 létező matrac jó állapotban, 1 gyapjútakaró. Unió-utca 20, emeleten, udvari lakás. 7597
GYÜMÖLCS eladó. Mármaros-utca 7. Kerekdomb felé. 7530
ORION 3+1 lámpás rádió eladó. Aurel Isaac-utca 17. 7522
KERESK zongóra egy kétégős 842-eses. Cim a kiadóban. 7548

Johb Károly gépkocsivezető
Iolyó hó 3-án elhunyt. Temetése Iolyó hó 5-én, héttől délután 3 órakor a temetői nagykápolná-ból.
A gyászoló család

A Monitorul Oficial (Hivatalos Lap) részére mindennemű hirdetések felvétele és futásra való teljesítése. Összes kolozsvári, belöldi lapok részére hirdetés-, előfizetési felvétel. — Mozireklámok.
UHU
Kolozsvár, Mária királyné-u. 34. II. e.

LAKÁST keres 4—5 hónapra egy vidéki uriember egy jobb nőnél, aki a főzést is vállalja. Természetben fizetek, esetleg koszt ellenében. Ajánlatokat a kiadóba „Gyors” jelíggel. 7532
BUTOROZOTT szoba fürdőszobahasználattal kiadó. „Rendes lakó” jelíggel a kiadóba. 7474
ÜZLETHELYISEG átadó elköltözés miatt. Mária királyné-utca 20. 7553
CSALÁDI házak központban, 6szobás komfortos öröklátások sürgősen eladó. „Express” iroda, Unió- és Kötö-utca sarok. 7568
VILLANEGYEDBEN külföbejárható, szép butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Jelíge: „Mielőbb”. 7571
SZÉP sarokház két üzlethelyiséggel olcsón eladó. Csaba-utca 51. 7546
BEKÖLTÖZHETŐ, nagy gyümölcsös-kereső új családi házat eladó, vagy elcserelelni hasonló marosvásárhelyivel. Kolozsvár, Deporáltak-utja 102. 7549
ELADÓ 3 szobás összkomfortos kereső ház. Keresk 2—3 szobás öröklátást, Butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 7559

ALLAST KERES
MOTORSZERELŐ szerszámmal, malomgépezi állást keres. Cim a kiadóban. 7529
HAZVEZETŐNŐI, vagy gyermekek mellé állást vállalt fiatal, intelligens nő, ugyanott gyönyörű ekkü függöny eladó. Vörös Hadsereg-utca 23. Érdeklődni a házimesternél. 7536
KISEBB üzemi könyvelést, vagy napi 2—3 órási könyvelést vállalom. Január jelíggel a kiadóban. 7555

FRANCIA és német nyelvvórákat jutányosan adok kezdőknek és haladóknak. Magyar-utca 22. 7508
GÉPLAKATOS műhelyhez kevés számmal betársulnék. Cim a kiadóban. 7531

ALLAST KAPHAT
KERESK egyedülálló, megbízható nőt vendéglő-vezetéséhez. Klastrom-utca 4 szám. 7572
BELVÁROSI, jömeneteli vendéglő társat keres. Cim a kiadóban. 7551

KÜLFÖLÉK
MENYASSZONYI ruhák, koszorúk és fátályok eladása és kölcsönzése. „Orchidea” művirágzalón Kolozsvár, Dózsa György-utca 22. 7300
BEFAGYOTT vízvezetékét falbontás nélkül, villamos készülékkel kifagyásza Maksay szerelő, Horea-ut 6. 7519

MENYASSZONYI és koszorúslány ruhák, fátályok, koszorúk, szörmekepek kölcsönzése. Dahlia művirágzalónban. Horea-ut 35. F.

ISMERETLEN, Margareta, Barna, Elvált asszony, Kicsi fehér meszelt szoba jelíggelre szóló levelek átvehetők a kiadóhivatalban. 7545
SAJÁT házzal rendelkező, intelligens urinó komoly élettársat keres. „Meleg otthon” jelíggel. 7569
BUDAPESTRE utazom e héten. Megbízást vállalom. Cim a kiadóban. 7570
ELVESZETT 3-ára virradó éjjel levél, tárcsa az állomás környékén, tartalma: Balogh László névre szóló bejelentőlaj, hajtsái engedély és Hajek Rudolf tulajdonát képező 474 számú autótaxi összes iratai, köztük a permisál fiscal. Megtaláló magas jutalom ellenében adja le az iratokat Mikos Kelemen-utca 8 alá. 7552

ELTÖNTEK hivatalos pénzügyi iratok, amelyek avatlanoknak értéketlenek. Megtaláló jutalom ellenében szíveskedjék leadni Kossuth Lajos-utca 50. Gyimesinél. 7575

Parfümériákat, Brochékat, Gyógyászati árkakat látogatok. Szakmáma vágó képviselőket vállalom Erdély és Regálban. „Világörökös képviseletem van”

A hős Coriolan

Irta: I. L. Caragiale

Caragiale a legnagyobb román szatirikus. A múlt században élt s hatalmas erővel ostromozta a politikai korrupciót, valamint a polgári társadalom visszasságait. Evekkel ezelőtt, egyetemünk legkiválóbb hallgatói közé tartozott Coriolan Draganescu is. Élénk tudása, bronzjelleme, hősi temperamentuma ifju volt, emellett a természet ellenállhatatlan szónoki tehetséggel ruházta fel. Természetesen ilyen adottságok birtokában Coriolan felülmúlta barátait. Ő vezette az egyetemi diákság minden mozgalmát. Ahányszor a nemeslelkű egyetemi ifjuság — nem tudva senkihez tartozni a politikai eseményekkel szemben — elhatározta, hogy ő is felemeli szavát, Coriolan összegyűjtötte, megszervezte, bátorította, feltűzölte és elvitte őket Vitéz Mihály szobrához. Eddig Coriolan nagy és összehasonlíthatatlan volt, de itt a calugareni hős szobránál egyenesen bámulatraméltóvá vált. Olyan megrázza beszédet tartott, hogy azt hallva, csodálkoztál a bronz hős nemtörődömöségén: hogy nem szállt le a lovaról ő is tüntetni? Ahányszor Coriolan hallottam, amint a nemeslelkű ifjuságot lelkesítette — és sokszor hallottam — arra gondoltam, hogy ez az ifju lekészte a földi világra való belépését legalább két-háromszáz évvel. Oh! Neki abban az időben kellett volna születnie, amikor a zsarnokság megfojtotta a népeket, amikor még nem voltak kikiáltva az emberi jogok, amikor a világ a kényuraság jármát nyögte. Szerettem volna a zsarnokokat szemtől-szembe látni Coriolan Draganescuval! Biztosra veszem, hogy akkor az emberi jogok kikiáltása nem késett volna annyit. De ma? Ma, amikor annyi szabadságot élvezünk, amikor még csak meg sem említik a zsarnokokat, mikor a haladás útjában semilyen akadály sem áll... És mindezek dacára éppen ma olyan süretek azok a körülmények, amelyekben a közrend fel lenne kavarva, a nemeslelkű ifjuság beleavatkozása nélkül. Hogy bemutassam Coriolan Draganescut és ifjusági vezéri tevékenységét, nem fogok fellengzős mondatokat írni, csupán a „Nép Barátja“-ból idézek részleteket, abból az időből, amikor ez az ifju nagyon gyakran felkereste Vitéz Mihály szobrát... Lássuk hát!

„Az egyetemi ifjuság élen, mint mindig, a jeles Coriolan Draganescuval, a kiváló joghallgatóval, tömött sorokban elindult a Cismigiuából, hogy Vitéz Mihály szobrához menjen, ahol hódolatát akarta kifejezni nemzetünk e nagy hőse előtt, ezekben a pillanatokban melyek egyaránt gyászosak az országra, a népre és a nemzetre nézve. Annak ellenére, hogy az egyetemisták a legteljesebb rendben meneteltek, a körút sarkán egy rendőrökkel, titkos ügynökkel és hivatalos verekedőkből álló kordon állította meg őket. Hiába tiltakozott Coriolan Draganescu az egész ifjusággal együtt, az alkotmánybiztosított jogokra hivatkozva. A nyomorult pribékek nem engedték át őket. Akkor a vitéz Coriolan Draganescu felkiáltott: Testvérek! Utánam Vitéz Mihályhoz! — és előre akart törni. Az ifjuság követni akarta vitéz vezérét. Akkor a poroszlók jobbra-balra kezdtek hadakozni a botokkal és karókkal... Majd: „Coriolan Draganescut, a vitéz egyetemistát, aki tegnap este az egyetemi ifjuság élen haladt a körúton, a rendőrség banditái letartóztatták. Titkos helyen tartják és még szülei sem érintkezhetik. Ugy hisszük, hogy súlyosan bántalmazták és megkínálták: ezért a vizsgálóbíró, a bírói kar székelye, akinek nevét kötelességünk tartjuk meg sem említeni hasábjainkon, nem enged meg senkinek, hogy láthassa ennek a terror-rendszernek ifju áldozatát. Másik: „A kormány megbolondult! A nyomorultak kényük kedvükre cselekszenek.

Tegnap este, amint a Vitéz Mihály szobránál egybegyűlt ifjuság feszülten hallgatta Coriolan Draganescunak, a jeles ifju egyetem hallgatónak a népnek a bandita kormány elleni tiltakozási jogáról szóló hazafias és mestari beszédét, a rendőrség megrohanva őket, akik holnap az ország büszkeségei lesznek és vakon útve és megsebesítve az ifjakat, utat tört a hős szobrának, amelynek lépcsőiről a szónok beszélt. Lehíthatatlan terror-jelenet volt. A rendőrök láttára, akik el akarták fogni, Coriolan Draganescu hamar felmászott a szobrora és egy pillanat alatt a lő csipőjén ült, ahonnan lekiáltott: „Legyen tanuja az egész világ a legbecstelenebb rendszer ezen újabb gáztettének!“ De a banditák megragadták lábait. Akkor a vitéz ifju hámlról átkarolta Vitéz Mihály testét és erősen hozzátapadt. A banditák olyan erősen húzták a lábait, hogy ha nem adta volna meg magát és nem engedte volna ki karjából Vitéz Mihályt, akkor vagy összezsuzta volna a hős bronzszobrát, vagy azok a vadállatok kitepték volna tőle a lábait. Nem! Nem! Ez a kormány megbolondult.“ Ez volt Coriolan Draganescu, aki minden politikai vezéri tevékenysége mellett nem hanyagolta el tanulmányait, igazán csak nagyon kevésbé. Rendesen látogatta az egyetemet 7-8 éven keresztül és egy napon szülei, rokonai és számos barátja nem kis örömmel olvasta a „Nép Barátja“-ban a legújabb hírek között a következő jegyzetét: „Különös örömmel vesszük tudomásul, hogy Coriolan Draganescu, egyetemünk jeles joghallgatója előterjesztette jogi vizsgálói dolgozatát, tehetségesen írva „A közrend a modern államban“ címmel. A jeles ifjunak a bizottság tagjai élénk gratuláltak. Részünkről hasonlóképpen szereteseinkvátainkat fejezzük ki, kívánva neki azt a fényes pályafutást, amit tehetségével bizonyosan megérdemel.“ Vizsgázott jogász! Jeles ifju! Ellenállhatatlan szónok! Nagy jellem! Nemes érzék! Bizony, — mondtam magamban — íme egy ember, akinek nagy jövője van. Szép karrier!... Mindig szemmel tartottam a kiváló ifjut. Diákjártai tettei olyan zajosak voltak, hogy alig volt nap, amikor nem hallottam, olvastam, vagy emlegettem volna ezt a szép nevet: Coriolan Draganescu! Azonban, mintha ez akarattal lett volna így... Mitután olvastam a jogi vizsgájáról szóló jegyzeteket, lassan-lassan elfelejtettem ezt a máskor olyan ünnepeket nevet és ez természetes is volt: elfelejtettem őt, mert nem botlottam belé minden lépésnél. Már régen teljesen elfelejtettem. Zavaros idők voltak. Égető politikai kérdések, gazdasági és pénzügyi válság, az alkotmány többé-kevésbé való lábbal tiprása — mindezek izgatták a közvéleményt. A diákság fontorgott és tüntetésre készült. Vajjon mi történt ma Vitéz Mihály szobránál? Lássuk csak. Elővettem a „Nép Barátja“-t és olvastam: „Tulhaladták a gyalázatosság fejfőket! Rajta, polgárok! A rendszer megveszett! Ezeknek a tolvajoknak mai tette meghaladta mindazt, amit ezekről a törvénytel és ismétől elrugoskodottokról el lehetett volna képzelni! A diákokat meghinózták, megverték, lemészárolták! A rendszer banditái parancsot kaptak, hogy löjjenek az élő emberekre és beléjük is löttek. Förtelmes és piszkos munka volt! A nemes ifjuság vére pirosra festette a fehér márványt, melyen a legnagyobb hős szobra állt. Ne higgyék azonban a banditák, hogy nem jön el a bűnhődés órája! Az ifjuság gyilkosai fel vannak jegyezve és nem fognak megszabadulni, mégha egérlyukba bujnak is... Különösen megérjük ezt annak az alávaló rendőri ügyelőnek, a közönséges gazfickónak, a szegénytelen gazembernek, a vad poroszlónak és emberevő hóhérnak, akik erre az izléstelen névre keresztelték: Coriolan Draganescu...“

Itt a bürokrácia — törvény

Törvénytervezet készül a közkegyelgés egyszerűsítésére, a bürokrácia megszüntetésére. Egyik fűrgelábú riporterünket mozgósítottuk. Azzal bíztuk meg, hogy derítse ki a készülő törvénytervezet részleteit. Munkatársunknak nyoma veszett. Már éppen a rendőrségre akartunk telefonálni, hogy az esetet bejelentjük az eltűnt tárgyak osztályán, amikor kinyitott az ajtó és belépett rajta eltűntnek vélt riporterünk. Arca diadalmasan sugárzott, iratokkal megrakott kezécskés húzott maga után. A vaskos iratkötegeket a szerkesztő asztalára tette. Riporterünk nem tudta kiszimatolni a készülő törvény részleteit, de kiderített egy másik törvényjavaslatot, amit a „Régivágású Köztisztviselők Hagyományörző Egyesülete“ akart megbízottja útján a minisztertanács, onnan pedig a parlament elé terjeszteni. Időközben azonban pártfogóikat kizárták a kormányzástól s így a nagyközönség csupán lapunk riporterének szenális nyomozása révén értesülhet a tervezett törveztől. A szöveg töredékeit — a törvénytervezet 974.412 bekezdéséből áll — az alábbiakban közöljük: Tekintettel arra, hogy a bürokrácia, az állami közigazgatás bonyolulttá tétele nézetünk szerint növeli az állampolgárok csodálatát a közhivatalok és a köztisztviselők kar irányában, van szerencsénk erre vonatkozóan törvényjavaslatot élni. A fent kifejtett csodálat feltámasztása érdekében, törvényerőre emelés céljából, az alábbi javaslatot tesszük: 1. § a) A hivatalok ügyvitelének megnehezítése céljából minden hivatal élére két főnököt kell állítani. Minden ügyiratnak mindkét főnök elé kell kerülnie és szükséges, hogy közöttük minden esetben ellentétes vélemény alakuljon ki. b) az ellentétes véleményen lévő hivatalfőnökök véleményének összeegyeztetésére külön, hivatalközi véleménykülönbségfelülvizsgáló bizottság létesítendő. Ez elbírája a kialakult véleményeltérést, valamint a hivatalfőnöknek igazat ad és az ügyet további véleményezésre a Legfelsőbb Vélemény Felülvizsgáló Bizottság elé utálja. Ez a bizottság legkevesebb egy év elteltével mondhat véleményt és küldheti vissza az ügyet az illeté-

kes hivatalfőnöknek az irattal való elsüllyesztés céljából. 783. § a) A pénzügyigazgatás ügyvitelében lényeges változtatásokat kell eszközölni. A városi hivatalokat két helyre kell befűzni. A pénzügyigazgatásra és városi adóhivatalba. Először a pénzügyigazgatásnál a pénztáros viszent csak a pénzt, ha a befizető felmutatja városi adóhivatal nyugtáját a befizetés megtörténtéről. A városi adóhivatal pénztárosa ellen csak akkor fogadhatja el a befizetést, ha az adózó felmutatja munkanyjának házasságlevelét, iskolai bizonyítványát, erkölcsi bizonyítványát, valamint egy orvosi igazolványt arról, hogy házbiztosok kizárásába még nem került bele. 6387. § a) A postai szolgálat megszervezendő. Csak olyan személy adhat fel postai küldeményt, aki közjegyző előtt hitelesített írással igazolni tudja, hogy a címzett várja levelét. b) A levélbélyegeket a feladó nyúlhatja meg. Ilyen műveletet csak zárólagosan a megszervezendő levélbélyegfelragasztó hivatal végezhethet 200 lejes okmánybélyeg ellenében. c) A fenti intézkedések megszüntetik a posta ellen felmerülő panaszokat, mert az ügyvitel ilyen módon történő megnehezítése még lett senki sem lesz bolond igényt venni a postát. 38.648 § a) Az igazságszolgáltatás ügyvitelét egyszerűsíteni kell. Módosítandó olyan értelemben, hogy az ügyek törvényszéki tárgyalások nélkül egyenesen a szemtitószték elé terjesztendők. A szemtitószték viszont a pereket utalja közvetlenül az ilfovi, vagy a nagy-szebeni tábla elé, mert minnek a szabotálók a vidéki törvényszékeken hozott ítélettel megrémítettek, amikor végülis Szébenben vagy az ilfovi táblán ügyis felmentik őket. 974.412. § A rendőrségi bejelentőhivatalok, a munkakamarák és a vasút ügyvitelében, valamint Kolozsvár város közigazgatásában nem kell újításokat eszközölni, mert azok bürokratikusabbak már úgysem lehetnek.

Olvashatatlan aláírások, a „Régivágású Köztisztviselők Hagyományörző Egyesülete“.

A másolat hitelűl: Székely György

TRAGÉDIA

— Miért sir az öcskőd?
— Mert nem kapott ő is vakciót.
— És miért nem kapott.
— Mert még nem jár iskolába.

ORVOSNÁL

A házaspar orvoshoz megy.
— Idegesek vagyunk mindketten — panaszolodnak egyszerre — mit ajánl a doktor ur?
— Utazást.
— Hova?
— Mindegyiknek más.

EZÉRT

Idősebb Pamacz Lajos haldoklik. Odahívhatja magához barátját, Pemzlit és elhaló hangon mondja neki:
— Pemzliém, az arany evőest közkegyelgetem neked adom. Hiányzik belőle három kanál...
— Na, de miért hagyd én reám hiszen vannak gyermeked?
— Azt akarom — feleli a haldokló —, hogy az egész készlet egy kézben legyen.

HALLATLAN!

— Felháborító! A férjem jobban ézen egy új gyűrűt láttam!
— Mi van ezen felháborító?
— Na hallja? a férjem jobb keze a titkárnője!

BOCSANAT

— Hogy van a kedves manna ja!
— Köszönöm jól.
— A kedves papája?
— Köszönöm jól.
— Kedves férje?
Köszönöm az is jól. És ne haragudjon doktor ur, de a gyerekek is jól vannak.

Viharvirág

Romain Rolland, a nagy szakában. Mint az esti Őrangyalára harangszó, szállt feljűk Debussy annyira szeretői szép dallamainak képes-bús emléke. A zenében szívük minden vágya kielégülést nyert most, jobban, mint valaha. Nem volt más művészet, amely annyira a formák lengő fala mögött felszabadult lélek szava lett volna. Nagyszüttörtökön, Luce Pierre karjába kapaszkodva s kezét fogva együtt járták a város környékének esőben ázó útjait. Egy-egy szélroham vágott végig az ázott síkon. Nem vették észre, hogy esik, hogy szél fű, hogy milyen csúnya a mező, mily sáros az út. Egy park alacsony falának friss omlására leültek. Pierre esernyője alatt, amely alig védte meg fejüket, vállukat. Luce lelőgő lábbal, nedves kézzel, ázott gumikabátjában nézte a lecsöpögő csöppeket. Mikor a szél megrásta az ágakat, mint apró gépfegyver kopogott le rájuk az eső: „kop-kop-kop-kop!“ Luce mosolyos hallgatása nyugodt benső fényességtől tünakkölt. Mélységes öröm ömlött el valójukon.

— Miért szeretjük annyira egymást? — kérdezte Pierre.
— Ó, Pierre, nem is szeretés annyira, ha azt kérdezed, miért.
— Azért kérdezem — mondotta Pierre, — hogy szádból halljam, amit épp oly jól tudok, mint te.
— Bőket akarsz tőlem? — szólt Luce. — Pólszsz vele. Mert ha te tudod is, miért szerettek, én nem tudom.
— Nem tudod? — riadt fel Pierre.
— Persze, hogy nem! (Titkon a markába nevetett.) S egyáltalán szeret. Az eső szereti, a szél szereti, a szürke ég szereti és a hideg is — még az én kis kedvesem is.

gától, miért van valami, hát az azt jelenti, hogy nem biztos afelől a valami felől, az azt jelenti, hogy az a valami nem jó. Most, hogy szerettek, nincs többé miért! Nincs többé hol és mikor és mert és hogyan! Szerelmem van, a szerelmem van. A többi is lehet, ha épp úgy tetszik neki.

Arcuk csókban tapadt egymásra. Az eső élt az alkalommal s az ügyetlen ernyő alá surrant, hogy végig tapogassa ujjacsájával hajukat, arcukat.

Pierre szólt:
— De a többiek?
— Miféle többiek? — kérdezte Luce.
— A szegények — felelte Pierre.
— Mindazok, akik nem mi.
— Tegyenek úgy, mint mi! Szeressék egymást!
— De, Luce, nem mindenki teheti meg, hogy szerossék!
— De igen.
— De nem. Nem tudod az értékét annak, amit nekem adtál.
— Odaadni szívét a szerelmenek, ajkát a szerelmesének, annyi mint szeretni a világgosságnak: nem odaadás, élvezés ez.
— Vannak vakok is.
— Mi nem fogjuk meggyógyítani őket, Pierrot. Lássunk helyettük is!
Hallgattak... Esett. Esett. Esett. Az eső zihogott. Lezuhant az est. A kőd csontig vágott, Luce összebuzdott.

— Szivikém, nem fázol? — kérdezte a fű aggódva.
Luce fölkel:
— Nem, nem. Minden szerelmem nekem. Minden szeretek s minden szeret. Az eső szereti, a szél szereti, a szürke ég szereti és a hideg is — még az én kis kedvesem is.

— Különös örömmel vesszük tudomásul, hogy Coriolan Draganescu, egyetemünk jeles joghallgatója előterjesztette jogi vizsgálói dolgozatát, tehetségesen írva „A közrend a modern államban“ címmel. A jeles ifjunak a bizottság tagjai élénk gratuláltak. Részünkről hasonlóképpen szereteseinkvátainkat fejezzük ki, kívánva neki azt a fényes pályafutást, amit tehetségével bizonyosan megérdemel.“